

Élesek

napia...
r, Kornis ucca

zikvizgyár tel...
gy új állapot...
részelekben is...
atermelő Cluj,

S...
sarnok

sztott liba...
65 lejért
menyiség-
stb.

Cradea
zul 11

sterürtartalmu...
jó állapotban,
a kiadóban.

lakást és tel...
rosban uri esa-
gorahasználat-

kóser tehén és...
tehéntől fejt...
wartz Ignácné
eg. Ferdinand

nnal a Babos...
D sz.) hid felőli
opol épület II.

azikoszt kap...
is. Brassai u.

ra 1500 liter...
ürtartalom-
Citron Fülöp,

an irodaberen...
énzkassza, fot...
lióra, székek,
sch, Galamb u.

üzlet

zóság székhe...
l teljes felsze...
nyalomba vo...
Ajánlatokat
jeligére
továbbit.

ALMI ON

gában foglal...
szüksége van

tudomány
stb. stb.

mszó
katárs

szövegekőzti il-

helyett portó

nyosztályában

XIV. EVF. * SZAM 4
Cluj - Kolozsvár, 1931
január 6 Kedd
5691 EV - Tebeth 17

Az Új Kelet az egyetemes erdél-
és bánági zsidóság politika
napilapja
Cikkeink utánnymoását csak
forrás megjelölésével engedjük
meg
Kéziratokat nem küldünk vissza
megőrzésükre nem vállalkozunk

Taxa postala
platite in numer
No. 224.716-72

Ara 5 lej

UJ KELET

Ramasetter Robert

BUDAPEL

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 10 szám. Telefon 9-77

ELŐFIZETESI ARAK:

Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KULFÖLDI
ELŐFIZETESI ARAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénz)em)
Egy évre 10 dollár
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

Az elkészett felháborodás

Nem volt ebben az országban józan ember, aki ne látta volna, hogy a jobboldali terrorszervezetek agitációja anarchiába fogja sülyeszteni az országot. Csak az ugynevezett felelős tényezők, a mindenkori kormányok böles tagjai nem voltak hajlandók sohasem belátni és elismerni, hogy az ultrasovén hazafias jelszavak alatt működő egyletek állandó veszedelmet jelentenek az ország belső rendjére és nyugalomára. Nyolcadik éve annak, hogy szakadatlanul folyik az uszítás szóban és írásban a romániai zsidóság ellen. Nem volt olyan intézménye az államnak, amelyet az antiszemita propaganda meg ne fertőzött volna és nem volt olyan terepuma a közéletnek, ahová be ne fészkeltek volna magukat a zsidó gyűlölet mikrobái. Az állami hivataloktól kezdve egészen a kultúra és az emberi haladás szent hajlékáig: középiskolák, s egyetemeken egyaránt az antiszemita mus képezte az egyetlen korszerű és aktuális problémát. Az egymást követő kormányok az összes gazdasági és politikai kérdésekben egymással homlok-egyenest ellenkező programot és ideológiát képviseltek. Az antiszemita propagandával és a zsidó ellenes zavargásokkal szemben azonban valami egészen különös és esodálatos egyöntetűséggel jártak el. „Nem fogjuk tenni, hogy az ország belső nyugalomát felforgassák” — szavalták a belügyminiszterek a parlament szöszékéről, hogy néhány perccel később a minisztérium egyik hátsó bejáratánál is rendelkező szobájában bizalmas tárgyalásokat folytassanak az agitációk vezetőivel a legközelebbi „rendezvények” ügyében.

Azt hittük, hogy a nemzeti parasztpárt kormányzása ezen a téren is változást fog jelenteni. Ugy gondoltuk, hogy a politikájában és felfogásában sovén liberálisokkal és a hangsúlyozottan reakciós averescánusokkal szemben a nemzeti parasztpárt demokráciája olyan tisztultabb léggörst fog teremteni, amelyben a közvélemény ellenállásán fognak a rendbontó törekvések hajótörést szenvedni. Sőt még azt is remélni merték, hogy a liberálisok önkény uralmával szemben a nemzeti parasztpárti kormányzás jogaiba fogja installálni a törvény tiszteletét s a törvény kiméletlen szigorral fog lesújtani mindazokra, akik vétkeznek ellene.

Tisztult léggörst s a törvények alkalmazása helyett azonban mit kapott az ország? A demokráciának s a közszabadságnak egy új Madgearu által paten-tírozott értelmezését. Hogy tudniillik, demokratikus rezsimben mindenféle politikai akció teljes szabadságnak örvend és így az antiszemita agitáció is, amely ugyancsak politikai tekenységnek tekintendő. Ezenközben pedig a vasgárdisták és a cuzista agitátorok lángbaborították a máramarosi és bukovinai területeket s nem sok hiányzott ahhoz, hogy a zavargások az egész ország területére kiterjedjenek. Madgearu a demokrácia új rendszere inter-pretálása alkalmával egy igen fontos mozzanatot kifejejtett. Azt ugyanis, hogy a zsidóellenes propaganda anarhikus jellegű, gyilkosságra és rablásra uszít, tehát veszélyeztetni a társadalmi békét és ezenfelül a büntető törvénykönyv több paragrafusával is szöges ellentétben áll. S hogy a kép teljes legyen, Costachescu közoktatásügyi miniszter is igyekezett kiegészíteni Madgearu teóriáját. Mit akarnak? — horkant fel a képviselőházban, midőn szeliden megkérdezték tőle, hogy milyen intézkedéseket óhajjt tenni a diákszavargások megakadályozása érdekében. Nem látok semmi veszedelmet abban, ha ifjúságunk temperamentu-

Hétfőn délelőtt is folytatták a házkutatásokat a vasgárda helyiségeiben

Socor főszerkesztő merénylője Zelea Codreanuval és Totuval tanácskozott a merénylet előtt

A vasgárda és a Mihály arkangyal liga helyiségeit mindenütt lepecsételték, a liga vezetőit pedig őrizet alá helyezték. A belügyminisztérium megtiltotta a háztulajdonosoknak, hogy a vasgárdának helyiségeket bocsássanak rendelkezésre. Jasiban és Galacon revolvereket, gránátokat és egyenruhákat foglaltak le a vasgárda helyiségeiben

Frontot változtatott a kormány a jobboldali terrorszervezetekkel szemben

Bucuresti-Bukarest, január 5. (Az Új Kelet tudósítójától). Jelentettük, hogy a kormány négy tagja: Mihalache, Voicu Nitescu, Costachescu és Condeescu tábornok értekezletet tartottak, amelyen Cristescu sziguranca-igazgató jelentésének meghallgatása után arra a megállapításra jutottak, hogy a Vasgárda, a Mihály arkangyal és a többi jobboldali terrorista szervezetek működése felborulással fenyegeti az állam belső rendjét és nyugalomát. Ennek megfelelően Popovici Mihály helyettes miniszterelnökkel egyetértve elhatározták, hogy a terrorszervezeteket feloszlatják és azok vezetői ellen haladéktalanul megindítják az eljárást.

A szombat esti rajtaítás Mihalache belügyminiszter pénteken éjjel bizalmas távirati rendelkezésben utasította az ország összes szigurancait, hogy szombaton tartsanak házkutatást a Vasgárda, a Mihály arkangyal és a többi hasonló természetű szervezetek helyiségeiben. A házkutatást az ügyészség és az állambiztonsági hivatal képviselői együttesen hajtották végre egy a fővárosban, mint a vidéki városokban. Jasiban, Galacon, Focsaniban, Târgu-Neamtuban, Bacauban, valamint Kiseneven, Csernovicban, Radautiban és Suceavban tartottak házkutatást a hatóságok képviselői akik mindenütt tekintélyes számú iratesomót s nagymennyiségű röpiratot, felhívásokat, egyes helyeken pedig löszereket és egyenruhákat foglaltak le és koboztak el. Bukarestben a Vasgárda Calea Victoriein levő otthonában lefoglalták a szervezet egész archíváját, a helyiséget pedig lepecsételték és őrizet alá vették.

mos. Ilyennek kell lenni a fiataliságnak. Ezek után pedig senkiesem esodálkozott azon, hogy az egyik galaci középiskolában önképzőköri órán a zsidókérdésről tartott két órány keresztül magvas értekezést az egyik diák, előadásának konkluzióiban szemrehányást tette a tanári karnak, hogy nem támogatja eléggé az antiszemita agitációt. A vasgárdisták lakatlan hegyek között katonai gyakorlatokat végeztek, Bukarestben pedig bombamerényletet követtek el a szabadkőműves páholy ellen s rövid idő leforgása alatt két vezető szerepet játszó politikust akartak el-tenni láb alól Costachescu temperamentosos lelki gyermekei.

Most azután úgy látszik, betelt a pohár. A kormány házkutatást rendeztetett a jobboldali terrorszervezeteknél. És a hivatalos jelentések szerint ez a házkutatás „meglepo” eredményekre vezetett. Mi volt ez a nagy meglepetés? Hogy tudniillik halálraítéltek fekete-listáját találták meg, uszító röpiratokat, egyenruhákat és löszereket koboztak el a vasgárdáktól. Mindenki tudott ebben az országban az antiszemita szervezetek működéséről, készülődéseiről, csak éppen a kormány számára jelen-

Ezzel egyidejűleg házkutatást tartottak a Vasgárda bukaresti vezetőinek lakásán is, akiknél lefoglalták s elkobozták egész levelezésüket. A Vasgárdistákat ezenfelül be is kísérték a központi rendőrségre. A bukaresti Vasgárda letartóztatott vezetői között szerepel egy görögkeleti lelkész, aki legutóbb lázító hangú röpiratot fagasztatott ki a főváros uccáin. Ugyancsak letartóztatott egy Ghita George nevű diákot, aki az Angheluse elleni merényletbe is bele volt keverve. A letartóztatottakat a központi rendőrségen Preutescu vizsgálóbíró és Procop Demetrescu ügyész hallgatták ki. A kihallgatás eredményéről egyelőre semmit sem hoztak nyilvánosságra a hatóságok.

A szabadkőműves páholyból származó tárgyakat koboztak el

Jasiban és Galacon különösen jelentős eredménnyel járt a házkutatás. Megtalálták a Vasgárda és a Mihály arkangyal szervezet összes rendeleteit, utasításait. Jasiban a bukaresti szabadkőműves páholyból származó tárgyakat koboztak el, amelyek a legutóbbi merénylet alkalmával jutottak a Vasgárda birtokába. Ugy Galacon, mint Jasiban őrizetbe vették a Vasgárda vezetőit, akiket az igazságszolgáltatási hatóságok képviselői hallgattak ki. A Bukovinában tartott házkutatások nyomán ugyancsak több letartóztatás történt. A Vasgárda és a Mihály arkangyal összes helyiségeit lepecsételték és őrizet alá vették. A belügyminisztérium kom-münikét tett közzé, amelyben felhívja a háztulajdonosok figyelmét arra, hogy helyiségeiket ne adják ki többé a Vas-

gárdának, vagy hasonló szervezeteknek, mert ellenkező esetben súlyos büntetéseknek teszik ki magukat. A sziguranca vasárnap déliben jelentést tett Mihalache belügyminiszternek és Calinescu alminiszternek a házkutatások eredményeiről. Vasárnap éjjel és hétfőn déliben folytatták a házkutatásokat és letartóztatásokat. Jasiban megtalálták azoknak a politikusoknak a listáját, akiket a Vasgárda el akart tenni láb alól. Mihalache belügyminiszter írásbeli jelentést kért az egyes sziguranca-felügyelőségek től a házkutatások eredményéről ugyan akkor pedig utasítást adott arra, hogy a nyomozást teljes erővel folytassák. A belügyminiszter kijelentette, hogy a kormány el van határozva arra, hogy véget vessen a terrorista szervezetek működésének és nem hajlandó eltérni, hogy ezek a szervezetek megrontsák az állam belső rendjét.

Zelea Codreanu rejtélyes utazása

Bucuresti-Bukarest, január 5. Az Adeverul főszerkesztője elleni merénylettel kapcsolatosan a jasi sziguranca megállapította, hogy a Mihály arkangyal liga székhelyén az elmúlt héten több megbeszélést tartottak, amelyen résztvettek Zelea Codreanu, Totu, Dumitrescu és a liga több más vezetője. Megállapítást nyert az is, hogy Zelea Codreanu a merényletet megelőző este utazott el Jasiból a fővárosba. A házkutatások során megállapítást nyert az is, hogy a Mihály arkangyal liga a németországi antiszemita ifjúsági szervezetek mintájára szervekedett és tagjait gránátokkal és revolverekkel fegyverezte fel.

tett meglepetést eme házkutatások eredménye.

Azt mondják, hogy a vasgárdát és a Mihály arkangyal szervezetet, felsőbb kívánságra, fel fogják oszlatni. Mihalache belügyminiszter pedig azzal fenyegetőzik, hogy „a kormány meg fogja változtatni eddig magatartását az izgatottakkal és rendbontókkal szemben.” Meg fogja változtatni? Hát vajjon igazgatókkal s rendbontókkal szemben nem csak egyetlen magatartás lehetséges felelős államférfiak és felelős kormány számára? A belügyminiszter felháborodása sokkal későbbben történik meg, semminthogy hinni lehetne őszinteségében. És nagyon későn történne meg a kormányintézkedések ahhoz, hogy jövőtehetőleg legyenek azok a szenvedések, amelyek az ország zsidósága a terrorszervezetek háborítatlan működése következtében kénytelen volt elszenvedni. A mult sebeit nem fogják beheggeszteni ezek az intézkedések, a felmentett gyilkosok nem kerülnek börtönbe és a milións anyagi károkat nem téríti meg senkiesem. A Madgearu-féle demokrácia-interpretáció súlyosan megbosszulta magát és kétséges, hogy a kormánynak lesz-e ereje a kellő sullyal

és energiával fellépni legalább most azokkal a szervezetekkel szemben, amelyekkel eddig barátságos kapcsolatokat igyekezett fenntartani.

Mi mindenesetre szeretnők hinni, hogy a kormány jelenlegi felháborodása nem műfelháborodás és hogy a vasgárdánál tartott házkutatásnak messzebbmenő céljai is vannak, mint az, hogy ezáltal port hintsenek a külföld szemébe.

Sékelbiztosok!

Az ideai sékelakciót a közelgő, rendkívüli cionista világkongresszusra való tekintettel január 7-ig okvetlenül be kell fejezni. Ezen határidőn túl eladott sékelek a kongresszusi választásoknál nem lesznek figyelembe véve.

A sékelbiztosok azonnal közöljék az akció eredményét dr. Deutsch Mór ural, a Zs. N. Sz. társelnökével (Lugoj), aki az ideai sékelakciót irányítja. A befolyt sékelpénzeket nyomban utalják át a Krassói Takarékpénztár Rt.-nál (Lugoj) vezető sékel számla javára.

Nyolc hét a kínai banditák táborában

A banditák főhadiszállásán. Tömegkínzások a halálig. Egy misszionárius borzalmas élményei az élve eltemetettek között

Práter Brugnetti, ananjungfui kath. misszionárius társával, páter Morchesinivel együtt kínai rablók fogságába került. Élményeit, most könyvben jelentette meg a római szentszék. Ezek az élmények a fantasztikum határán járnak és olyan borzalmasak, hogy csak a két misszionárius pap egyöntetű bizonyítása hitelt el az olvasóval, hogy nincs túlzás az elmondottakban.

A banditák a misszionáriusokon kívül körülbelül 1800 kínait is rabságba ejtettek és naponta átlag harmincat kihoztak halálra közülük.

Egyeseket elevenen eltemettek előre megásott tömegsírokba, másoknak a fejét nagy kövekre fektették és egy másik közel összevették.

A fogoly misszionáriusok kénytelenek voltak az embertelenségeket végignézni és így naponta olyan borzalmas látványban volt részükhöz, amely teljesen fönkretegte idegzetüket.

Brugnetti páter saját személyével kapcsolatosan a következőket írja: „Ejféltájban fegyverdörgés ébresztett fel. Nem sokat kérdezősködtem, hanem hirtelen felöltözve, kiugrottam a kert kerítésén, átmentem a szomszédos zsúp fölébe házon és kimenekültem az utcára. Minden oldalról puskagolyók fűtyültek a fülem mellett és az ucca mind két végéről banditákat láttam közeledni. Eszembe jutott, hogy szomszédomnak kertjében fedett fedett melegágya van, amelyben gorai főzéléket nevel és így a sötétben jóformán kigyó módjára kuszta oda. Reggel felé azonban a banditák egyik vezetője nagy diadallal felfedezte rejtekhelyemet és szuronyt szegezve kényszerítette, hogy a foglyok népes csapatához csatlakozzam.

Brugnetti pátert a banditák arra kényszerítették, hogy felesküdjék a rablóbanda tagjává és így esetleg papí talárjával tanuskodjék ártatlanságuk mellett. Megállapította, hogy a rablóbandában katonai fegyelem uralkodott a főnök Lao-Yang-Jen volt a híres rabló vezér, aki valóságos önkényuralmat gyakorolt bandája tagjai felett és a zsákmány legértékesebb részét társainak ellenkezése dacára mindig magának tartotta meg.

Nyolc héten keresztül cipelték magukkal páter Brugnetti a banditák. Csaknem minden nap kifosztottak néhány falut és ebben a tevékenységükben nagyon szorgalmasoknak bizonyultak.

Az óriási hőségben többnyire csak a töltényszij és a fegyver volt minden ruházatuk.

Foglyaik kénytelenek voltak levetni ruhájukat és átadni nekik. Így, miután a foglyok száma állandóan növekedett, a rablók által eltulajdonított ruháknak tömege is gyorsan nőtt.

A foglyokat két csoportba osztották. Az első csoportba olyanokat tartottak, akiknél válságdíjat reméltek, ezeknek a tulnyomó többsége tehát fehér volt, a második csoport pedig kínaiakból állott, akiket válságdíjra való remény nélkül valószínűleg csak azért cipelték magukkal, hogy rettenetes kínzásaik révén még jobban megfélemlítsék fehér foglyaikat és így a válságdíjat még magasabbra szabhassák.

Két hónapi vándorlás után értek el a rablócsapatok főhadiszállására, közben nem kerültek el a lakottabb városokat sem és egészen nyilvánvaló volt a foglyok előtt, hogy a lakosság tulnyomó része együttérez a rablókkal.

A rablóbandák főhadiszállása Paopong, amely város valósággal ünneplés fogadtatást rendezett a diadallal hazatérő martalócsapat részére, hiszen tizennyolc fehér foglyok hoztak magukkal,

akiknek a váltságdíján valószínűleg

Ha szolid és megbízható helyről LIBAZSIR szükségletét be akarja szerezni, írjon vagy kérjen árajánlatot

משה קליין KLEIN orth. kőse
szár és baromfiészernokból Oradea, Saguna 6.
Alapítva 1912
Szállítás postán és vasúton saját bődőben.

Paopong egész lakossága osztozni szándékozott.
Paopongban csak néhány napig ma-

Négy hete nem irt a menyasszonya — és ezért rés eg fővel öngyilkosságot követett el egy kolozsvári iparos

Öngyilkossági kísérlet a nagy nyilvánosság előtt a megérdemelt ütlegek kíséretében

Cluj-Kolozsvár, január 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap este a Kossuth Lajos ucca két oldalán több száz főnyi tömeg gyült egybe és egy öngyilkossági kísérletben gyönyörködött. A tömeget módfelett érdekelte Pápolthi József 32 éves iparos esete a nadrágszíjjal, amely előbb szinte befőjtötte a szuszit gazdájába, majd pedig fenytőeszközzé alakult át és egy jó humoru asszonyság kezében épületes módon csattogott az elkeseredett és kissé részeg öngyilkosjelölt hátán.

Rápolthi József egész nap a Kossuth Lajos ucca Elit bodegában iddógált és estefelé alaposan beállítva még egy liter bort rendelt. A bodega tulajdonosnője nem akart újabb litert adni a részeg Rápolthinak, mire ez kijelentette, hogy öngyilkos lesz, ha nem adnak neki inni. Ugyanez az említett tett menyasszonyáról, akit — ugymond — imád. De a menyasszony ezt a szerelmet kiabrándító közönnyel vette tudomásul és mint ahogy azt Rápolthi illumináltan is szerelmes állapotában elmesélte, már nov. 27-e óta egy sor irással sem kedveskedik távollevő és bánatát borba fojtó

radtak a foglyok és az őket kísérő harmiák nemsokára újabb rablóhadjáratra indultak, amelyre magukkal vitték a fehér foglyokat is. Innen ugy sikerült páter Brugnettinek megszabadulni, hogy a rablók beteges állapotára való tekintettel küldönének használták és egy ilyen alkalommal megszökött tőlük.

Páter Brugnetti közbenjárására a hatóságok és az európai államok képviselői a banditák kezei közé került foglyok nagyobb részét kiváltották.

vőlegényének.

Még e nyomós érvek ellenére sem kapott további liter borokot Rápolthi, aki ekkor elhagyta a bodegát, érzékeny buesut véve annak közönségétől. Néhány perc múlva a bodega kapuja alól hangos hörgésekre lettek figyelmesek. A kirohanó emberek Rápolthi a kapu alatt egy szegre akasztva találták, amint elkéülv próbált a nyakára csavart nadrágszíj fojtogató öleléséből menekülni.

A bodega tulajdonosnője azonnal levágta a nadrágszíjról a kapálódzó Rápolthi. A bodegában étkező egyik fiatal klinikai orvos terítette életre az öngyilkosjelöltet, aki még halódva is részegen egyre menyasszonyát és nagy szívbeli bánatát emlegette. A jelenetek őrjáti közönsége volt, amelynek érdeklődése rövidesen még jobban felfokozódott, amikor a bodega tulajdonosnője két kézre kapva a nadrágszíjat, kiosztotta Rápolthinak megérdemelt büntetését, mely ki is jőzantotta és a további öngyilkossági kísérletektől is elvette a reménytelen borívó kedvét.

Egy belga gyár nevében több mint félmillió lejig károsította meg a bukaresti kereskedőket egy szélhámós

Országszerte körözik Lefneanu Dumitru bukaresti szélhámost

Cluj-Kolozsvár, január 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári rendőrséghez ma a bukaresti rendőrségnek egyik körözölevelét kézbesítették, amelyben elrendelik egy Lefneanu Dumitru nevű ügynök letartóztatását. Néhány hónappal ezelőtt Lefneanu megjelent Bukarestben és az összes nagyobb selyem és kötöttzösvött áruházakkal össze kötöttesbe lépett. Lefneanu hiteles igazolványokkal bizonyította, hogy egy előkelően ismert belga selyempipari cég megbízottja. A gyárnak még Romániában ninesen lerakata és most akar vezérügynökséget felállítani Romániában, amelynek vezetésével és beszerzésével Lefneanut bízta meg. Lefneanu nagystílusban kezdte meg működését, előkelő irodát nyitott és jelentős megrendeléseket vett fel cége nevében. Az elsőrangú márkájú belga cég olyan tekintélyes híri a bukaresti piacon, hogy a megrendelésekre jelentős ákontókat vett fel.

A napokban az egyik bukaresti cég telefonon felhívta Lefneanut, sürgetve a megrendelt árut. Lefneanu ugyanis bu-

karesti irodájából adminisztrálta saját megrendeléseit és levélben értesítette üzletfeleit, hogy a megrendelt árut Bruxellesben feladták a megrendelő címére. Nagy volt a bukaresti cég meglepetése, amikor a telefonközponttól arról értesült, hogy Lefneanu leszerelte telefonját, mert eltávozott Bukarestből. A cég erre gyanút fogva a belga konzulátushoz fordult és megkérdezte, hogy nem tudnak-e arról, hogy mi van Lefneanuvál. A belga konzultácson azt a felvilágosítást adták a kereskedőnek, hogy az említett brüsszeli gyárnak nines Romániában vezérképvisellete, mert erről a konzulátus kereskedelmi osztályának tudnia kellene.

A kereskedő erre a rendőrségen tett feljelentést Lefneanu ellen. Rövid két nap alatt 12 feljelentés futott be a bukaresti rendőrségre, amelyek szerint Lefneanu mintegy hatszáz ezer lej értékig károsította meg a kereskedőket. Lefneanu nyomtalanul eltűnt a fővárosból és most az ország összes rendőrségei körözik.

Egy 26 éves francia afrikakutató belehalt borzalmas fáradalmaiba és nélkülözéseibe

Michel Vieuchange arab nőnek Smarát, a „tiltott szent várost”

Párizs, január 5. Óriási részvétet keltett egész Franciaországban egy zseniális fiatal afrikakutató tragikus halála.

A 26 éves Michel Vieuchange belehalt borzalmas fáradalmaiba és nélkülözéseibe, miután fantasztikus körülmények között bejárta és felkutatta a spanyol Marokkó eddig teljesen

ismeretlen vidékeit. A fiatal tudós szeptember 10-én indult el nagy utjára, a Rio de Oro tartomány belsejébe. Célja az volt, hogy felkutassa azokat a vidékeket, ahová fehér emberek nem mehetnek és hogy bejuthasson Smarába, a tiltott szent városba.

Nagy nélkülözések között haladt célja felé a francia utazó, hogy meg-

nyerje egy vándorló nomád arab család bizalmát. Hogy a családhoz csatlakozhasson, arab nőnek maszkírozta magát és így vándorolt a családdal hosszú ideig. Később két sejkhez csatlakozott, ezuttal muzulmán remetének öltözködött. A sejk megindultak vele Smára felé. Utközben rablók támadták meg őket, akik mindenüket elvették. A három ember kénytelen volt a rablók miatt letérni a járt utról és kerülővel borzalmas homoksvivatagon át jutottak el végül Smarába. Ebben a városban nem járt még fehér ember. Ósrégi város ez, a mór világkor csodálatos szép építészeti remekeivel van tele. Egészen a legutóbbi időkig teljesen halott volt, csak most népesült be ismét.

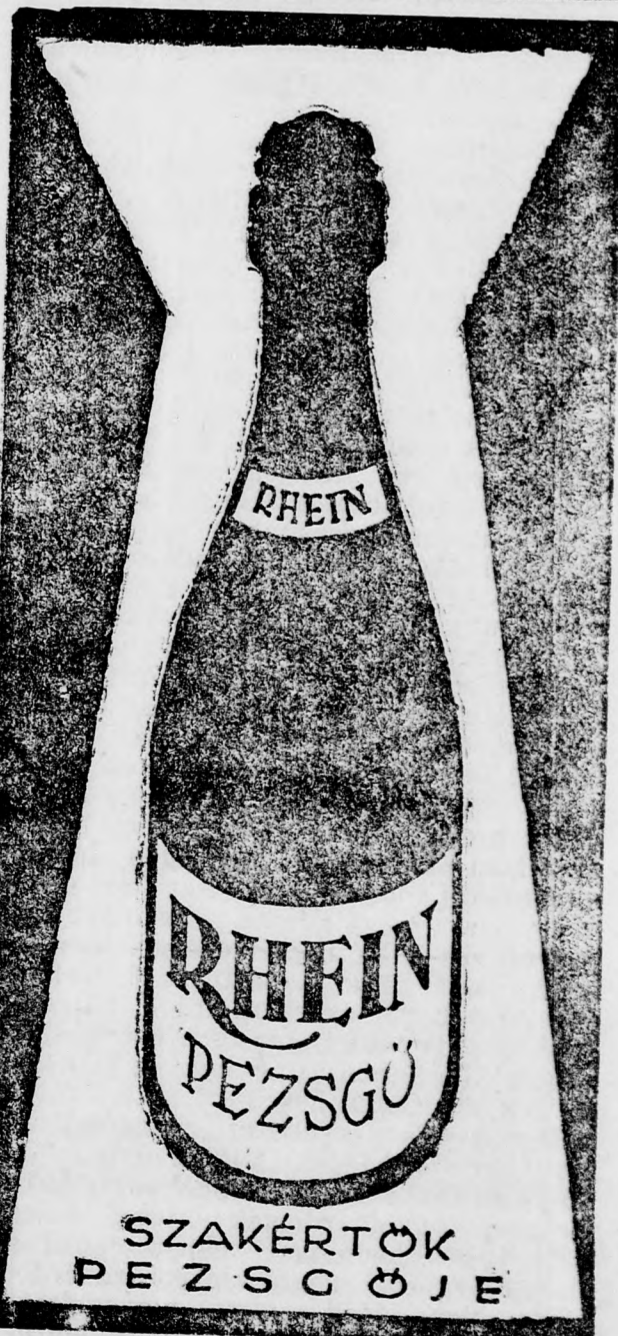
Lakosai úgy élnek, mint a legrégebbi korok mór törzsei. Vieuchange titokban pontos fényképfelvételeket készített az épületekről és a város uccáinak életéről. Térképet is készített a városról és rengeteg érdekes apró emléktárgyat hozott magával. Feljegyzéseiben pontos leírások vannak ennek a szinte mesebeli városnak az életéről, amely valóságos megelevenedett arab középkor. A spanyol hatóságok tudtak a város létezéséről, de idáig nem mertek expedíciót küldeni a sivatag közepén álló nagyon erősen védett misztikus városba.

Smara lakói soha sem látták még fehér embert, nem tudnak semmit a nyugati civilizációról, az idők mulásáról, technikai eszközeik a legprimitívebb és a városban ép úgy, mint a környéken teljesen régi formájában virágzik a rabszolga-kereskedelem.

Mikor a kutató elvégezte munkáját, megindult vissza a civilizáció felé. Ekkor már nem volt kísérője, egyedül tette meg a nehéz utat a sivatagon keresztül. A sivatagban többször eltévedt, élelmiszereit elfogytak. Végül hosszú hetek vándorlása után esontig soványodva, súlyos lázzal vánszorogott be Tiznidbe.

A nagy nélkülözések és fáradtságok ekkor már teljesen fönkretegették szervezetét és néhány nap múlva meg is halt. Feljegyzéseit és képeit bátyja vette magához és ő fogja majd tudományos szakfórumok elé terjeszteni.

Miből él Belgrád lakossága?
Belgrádból jelentik: A Politica szerint a jugoszláv főváros 226 ezer lakosából csaknem 90 százalék fixfizetésből, napszámából és nyugdíjból él.

Két hatalm

Egy fran

Párizs, január 5. országba kiküldött cikkeketben s rista szervezete ler organizációin seiről.

„A világháború Journal — Stahl „Bund der Fron megalakult Nérontharcosok szég eredetileg filzött ki maga elé sakat, aik között dejenben szörnyű vedések hatása a a barátság és nagy és nehézip nalistáknak azon ragadni a szövet hem székhelye M

A Sta

A szervezetet kapitány, egy nosa vezet. A négy szekcióra o

1. Kemstahlhe hat hónapnál töl ton,

2. Ringstahlhe vesebbet a front

3. Jungstahlhe végül

4. Rundschare zötti ifjak.

A szervezet er nyugszik. Az id lása a rendes ha tételek mellett évig katonai majd atkerülnek rendes hadtestel stahlhelm is ez százasokra és s lyeket a szerve meradschaft és ismer. A zászlók wehréhez. A kik reglamája szeri helmnek biciklis szárjai, szanít katonai.

Egymi nája v

Végeredmény met hadsereg m másik, a rendes dia, amely több főiött rendelke tási regisztereit ember van be ezer, Münchenb ezer, Hannover Stahlhelm hads A szervezet ha ság irányítva F lett. Ezenkívü igazgatóság i Knoblacht tüz

Hitler fel va

Hitler nem te másolta a Stahl hogy azonban zök álltak ren serege összeha fel van szerelv sitható. Minder szerelése van hiányzik: háti vek, gázmaszk den hitlerista hogy Németer tás meg van ti nak és a céll azonban meger tok napjára k kat kölesönöz két óra alatt r hatók át és c utóbbi időben szaporodtak a

Két hatalmas „magán“ hadsereg készül fel Németországban a revánra

Százhuszezer állig felfegyverzett embert néhány óra alatt tud mozgósítani Hitler

A német fajvédők vezére nem bizik az államban és külön posta és szállítási vállalatot szervezett magának. Hétéves katonai szolgálatot teljesítenek a Stahlhelm tagjai

Egy francia ujságíró feltűnést keltő leleplezései

Párizs, január 5. A Le Journal Németországba kiküldött tudósítója feltűnést keltő cikkeiben számol be a német terrorista szervezetek működéséről és Hitler organizációinak háborus készülődéseiről.

„A világháború után — írja a Le Journal — Stahlhelm (acélsisak) és „Bund der Frontsoldaten“ név alatt megalakult Németországban a volt frontarcosok szövetsége. Ez a szövetség eredetileg filantropikus célokat tűzött ki maga elé: segíteni a volt bajtársakat, akik között a háború négy esztendejében szörnyű fizikai és morális szenvedések hatása alatt erősen kifejlődött a barátság és szolidaritás érzése. A nagy és nehézipar által pénzelt nacionalistáknak azonban sikerült magukhoz ragadni a szövetség vezetését. A Stahlhelm székhelye Magdeburgban van.

A Stahlhelm négy szekciója

A szervezetet Franz Seldte tartalékos kapitány, egy vaskereskedés tulajdonosa vezeti. A Stahlhelm a következő négy szekcióra oszlik:

1. Kemstahlhelm, azok a katonák, akik hat hónapnál többet töltöttek el a fronton.

2. Ringstahlhelm, a hat hónapnál kevesebbet a fronton töltő katonák,

3. Jungstahlhelm, 17—23 éves ifjak és végül

4. Rundscharenhorst, 13—17 év közötti ifjak.

A szervezet ereje a Jungstahlhelmen nyugszik. Az idetartozó ifjak rekrutálása a rendes hadseregben szokásos feltételek mellett történik. Az ifjak két évig katonai szolgálatot teljesítenek, majd atkerülnek a Ringstahlhelmbe. A rendes hadtestekhez hasonlóan, a Ringstahlhelm is ezredekre, zászlóaljakra, századokra és szakaszokra oszlik, amelyeket a szervezet Grappa, Block, Kameradschaft és Gemeinschaft név alatt ismer. A zászlók színe hasonló a Reichshehréhez. A kiképzés a rendes hadsereg reglamája szerint történik. Van a Stahlhelmnek biciklista osztagja, vannak huszárjai, szanitézsei, pionirjei és trénerkatonái.

Egymillió mozgósítható katonája van az acélsisaknak

Végeredményben tehát a rendes német hadsereg mellett él és működik egy másik, a rendesnél jóval erősebb armádia, amely több mint 3500 helyi csoport fölött rendelkezik s amelynek mozgósítási regisztereiben több mint 1 millió ember van beírva. Magdeburgban 40 ezer, Münchenben 15 ezer, Lipésében 13 ezer, Hannoverben 25 ezer tag áll a Stahlhelm hadseregének rendelkezésére. A szervezet hattagú központi igazgatóság irányítja Franz Seldte vezetésével. Ezenkívül működik egy katonai igazgatóság is, amelynek vezetője Knoblauch tüzérségi tábornok.

Hitler hadserege tökéletesen fel van szerelve

Hitler nem tett egyebet, minthogy lemásolta a Stahlhelm szervezetét. Minthogy azonban hatalmas anyagi eszközök álltak rendelkezésére, Hitler hadserege összehasonlíthatatlanul jobban fel van szerelve és gyorsabban mozgósítható. Minden hitleristának teljes felszerelése van, amelyből semmi sem hiányzik: hátizsák, bakancsok, konzervek, gázmaszkok, vassisak fölött minden hitlerista rendelkezik. Ismeretes, hogy Németországban a fegyverárúsítás meg van tiltva. A vadászársaságoknak és a céllövő egyletek tagjainak azonban megengedték, hogy a gyakorlat napjára kiskaliberű Mauser-puskákat kölcsönözzenek ki. Ezek a puskák két óra alatt rendes löfegyverré alakíthatók át és éafolthatatlan tény, hogy az utóbbi időben hihetetlen méretekben elszaporodtak a vadász és céllövő társasá-

gok tulajdonát képező fegyverek száma. Minden hitlerista lakásán őrzi fegyverét és a Franciaország elleni revánra gondol.

Saját autóján szállítja Hitler katonáit

Minthogy hivatalos körök nem támogatják a német fajvédők vezérét, ez kénytelen volt külön szállítási szolgálatot berendezni magának, hogy ne legyen a hatóságokra utalva. Hitler itt sem tett egyebet, minthogy utánozta a Stahlhelmét, amely bámulatosan rövid idő alatt 120 ezer embert tudott Koblenzbe szállítani. Hitler, a volt osztrák szobafestő ebben a pillanatban egy hatalmas autószállítási vállalat vezetője.

Minden városban és megyeszékhelyen, ahol Hitlernek hívei vannak, tekintélyes számú autóbussz és teherautó áll a szervezet rendelkezésére. 120 ezer hitleristája van Németországnak. Mind-egyiknek kezében van a mozgósítási lap, amely előírja, hogy mozgósítás alkalmával milyen helyen kell jelentkeznie.

Motorbiciklis postaszolgálat

Minthogy Hitler nem bizik az állami postában és indiszkréciótól tart, motorbiciklis-szolgálatot szervezett meg. Az egyes fajvédő szervezetek között motorbiciklik tartják fenn az összeköttetést. Hitler csapatai egy esetleges mozgósítás alkalmával néhány óra alatt készen

A Ruhr-vidéki sztrájk irányműve mindinkább átsiklik a kommunisták kezébe

A Rajna-balparti bányászokban is kiéleződik a helyzet. Fegyvertűzzel árasztották el a kommunisták a dolgozó bányászokat

Berlin, január 5. Stegerwald birodalmi munkaügyi miniszter ma a Ruhrvidékre utazott, hogy az egyeztetési tárgyalások beindítása előtt érintkezést keresen a szembenálló felekkel.

Düsseldorfi jelentések szerint a sztrájkok irányműve mindinkább átsiklik a kommunisták kezébe, akik minden igyekezetükkel azon vannak, hogy a feszült helyzetet mindjebb kiélezzék. Bochumban a forradalmi szakszervezetek konferenciáján arra ígattak, hogy legerőteljesebb agitációt meg kell kezdeni a fémiparban és a közlekedési vállalatok munkásai kö-

reben is s ezeket is rá kell bérni a sztrájkban való részvételre. A Rajna-balparti bányászokban is kiéleződik a helyzet. Lintdorfbán kétezer kommunista a rendőrszobákat ostromolta, hogy kiszabadítsák a letartóztatott kommunista vezéreket. A több mint félórás lövöldözésben egy ember életét vesztette és sokan megsebesültek.

Berlin, január 5. Dortmund környékén a kommunisták az éj leple alatt lesből fegyvertűzzel árasztották el a bányákból távozó dolgozókat. A munkások közül hárman életüket vesztették, hárman súlyosan megsebesültek.

felfegyverkezve összegyűjthetők lesznek, szemben a rendes katonasággal, amelynek kaszárnyákba való összegyűjtése és felfegyverkezése hosszabb időt vesz igénybe. Az egyes helyiségekben tartózkodó hitleristák felfegyverkezve autóbusszra ülnek és a lehető legrövidebb idő alatt jelentkeznek mozgósítási helyükön. Hitler a gyorsaságot egy esetleges háborúban a siker legfőbb biztosítékának tekinti.

Hitler nem akar koalíciót

A francia ujságíró megemlíti végül, hogy a berlini „Deutsche Allgemeine Zeitung“ karácsonyi számában körkört intézett a német politikusokhoz a hitleristáknak a kormányzásban való részvételével kapcsolatban. Több politikus és jelenlegi miniszter, így például von Seeckt tábornok és Sacht, a német birodalmi bank volt elnöke igenlően válaszoltak a német lap kérdésére. Hitler lapjában komünikét tettetett közzé, amelyben megállapítja, hogy bizonyos politikai körök azért szeretnék bevonni a nemzeti szocialistákat a kormányzás munkájába, hogy ezáltal megbénítsák a párt erejét. Egyes emberek és bizonyos csoportok azt hiszik — írja Hitler — hogy továbbra is kormányozniuk kell s miután a baloldallal nem megy, most a jobboldallal próbálkoznak. Ezeknek az uraknak azonban már régen nincs joguk a kormányzáshoz és már hosszú idővel ezelőtt ki kellett volna tenni szűrüket.“

„Ha így folytatjuk, szociális katasztrófa felé megyünk“ — mondotta a patriarcha újévkor, a királyt üdvözlő beszédében

Hat képviselői mandátumért folyik a harc a részleges választásokon

Bucuresti-Bukarest, január 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A fővárosi sajtó nagy cikkeiben foglalkozik a közlekedési részleges választásokkal, amelyeknek az összes bukaresti lapok nagy jelentőséget tulajdonítanak. Az Adeverul megállapítja, hogy miután a nemzeti-parasztpárt népszerűségének nagyrészt elvesztette, szükség van arra, hogy mértékadó körök megismerjék a közvélemény érvelését. A liberálisoknak az a kívánása, hogy a törvényhozó testületeket feloszlassák és új választásokat irjanak ki, nem vehető komolyan, minthogy a parlamentet négy évre választották. Ezen idő alatt a liberálisoknak meg kell tenniük az előkészületeket arra, hogy a legközelebbi általános választásoknál elérjék a többséget. A parlament feloszlátása a törvényhozási időszak lejártá előtt csak egyetlen esetben képzelhető el: ha az ország különböző helyein rendezett részleges választások eredménye egyöntetűen azt mutatná, hogy a közhangulat megváltozott az országban. Ebből a szempontból a január 29-i választásoknak különleges jelentőségük van.

A parlamentáris rendszer ellenségei minden erejükkel azon vannak, hogy diszkreditálják ezeket a választásokat. Így példának okáért arról

irnak, hogy Duca és Madgearu között megállapodás jött létre, amelynek értelmében a nemzeti-parasztpárt úgy fogja elrendezni a dolgot, hogy a liberálisok győzzenek. Ezek a hírek azonban nem vehetők komolyan. A nemzeti-parasztpártnak emiatt emiatt érdeke az, hogy bebizonyítsa népszerűségét a felsőbb fórumok előtt és így aligha képzelhető el, hogy le fog mondani a sikerről, ha csak annak egyetlen lehetősége is mutatkozik. A hét képviselői helyért meginduló harcnak azonban van egy másik jelentősége is. A politikai pártoknak kötelességük a legszélesebbkörű propagandát kifejteni, hogy a választóknak legalább is 70 százaléka vegyen részt a választásokban s hogy ezáltal is tegyenek tanubizonyosságot a parlamentáris rendszernek életrevalóságáról.

A patriarcha pesszimista beszéde

Bucuresti-Bukaresti, január 5. A fővárosi lapok élénken kommentálják dr. Miron Christea patriarchának újév napján az uralkodó jelenlétében tartott beszédét, amelynek pesszimistikus tónusa mindenkit meglepett.

— Ha így fogjuk folytatni — mondotta a patriarcha — ahogyan a háború után elkezdjük, egy a társadalmi

katasztrófa felé megyünk, amelyet idejében meg kell előzni. A patriarcha a kormányok bűnűl rója fel a mai szomorú állapotokat. Ezenfelül szigorú szelektiót kíván az egyetemi ifjúság számára behozni, s különösen szigorú a lányokkal szemben, akiknek 80 százaléktól nem az egyetem, hanem a családi gazdálkodás felé kell irányítani.

Berlin, január 5. Esseni jelentés szerint a vasárnap a Ruhr-vidéken nyugodtan telt el. Bochumban és Recklingshausen környékén a sztrájkoló száma csökkent. A sztrájkban részt nem vevők szervezetei körleti konferenciákat tartottak, amelyekkel állást foglaltak a kommunisták agitációja és a béresökkel szembeni terve ellen.

katasztrófa felé megyünk, amelyet idejében meg kell előzni. A patriarcha a kormányok bűnűl rója fel a mai szomorú állapotokat. Ezenfelül szigorú szelektiót kíván az egyetemi ifjúság számára behozni, s különösen szigorú a lányokkal szemben, akiknek 80 százaléktól nem az egyetem, hanem a családi gazdálkodás felé kell irányítani.

Bronzkorszakbeli leleteket találtak a Dunántúlon

Pécs, január 5. Érdekes leletre bukkantak a némegebolyai uradalomban. Az egész telepen igen sok bronzkorszakbeli emléket fedeztek fel és az ásatások dr. Fejes György pécsi muzeumi igazgató vezetésével lázasan folynak. A legtöbb emléket a téglalégtető kemence körül találták. Másfélméter mélységből 50—60 darab edényt emeltek elő, részben égetett, részben nyers állapotban. Az edények mindegyikén szebbnél szebb rajzok láthatók. Két méter mélységben égető kemencét tártak föl, amelynek oldala vörös téglával van kirakva. Szakértői vélemény szerint a leletek a bronzkorszak második periódusából valók.

Véres verekedés Varsóban, katonatisztek és diákok között

Leölték egy török herceget. Insultált őrnagy

Varsó, január 5. Varsóban az elmúlt éjszaka egy mulatóban véres összeütközés játszódott le katonatisztek és külföldi diákok között. Az egyik asztalnál Szobolevszky őrnagy rendkívül élesen aposztrofálta a diákok szomszédos asztaltársaságát, köztük egy török herceget. A sértés miatt a török herceg nekiment az őrnagynak, akit többször arculvert.

A katonatiszt erre revolvért rántott és több lövést adott le. A lövések találtak és két diákot, így a török herceget is, életveszélyes állapotban szállították kórházba. A dulakodásba később beavatkoztak a társaság többi tagjai is, úgy, hogy általános verekedés fejlődött ki a diákok és a katonatisztek között, minek következtében újabb sebesülések is történtek, ezek azonban már csak könnyebb természetűek voltak.

Vasárnap hajnalig tüntettek a Remarque-film eller a bécsi nemzeti szocialisták akik arra akarják kényszeríteni a rendőrséget, hogy tiltsa be a film szerdai előadását

Bécs, január 5. A Remarque-film bemutató előadása után a bécsi Apollo mozi környéke még vasárnap hajnalban is visszhangzott a nemzeti szocialisták tüntetéseitől. Zajosan beugróltak a Remarque-film és viharosan éljenztek Németországot és Hitler Adolfot. A kivezényelt ezerfőnyi rendőrsapatot csak hajnali félháromkor vonták vissza, de még a reggeli órákban is megerősített rendőrjáratok cirkáltak az Apollo-mozi környékén hogy figyeljék a szétszórt tüntetők elvonulását. A rendőrök eleinte csak gumibotokkal próbálták föltartóztatni a tüntetők előnyomulását, később azonban már kardjukhoz nyultak és így történt azután, hogy a zavargásoknak igen sok sebesültje is volt. A rendőrség összesen 30 tüntetőt állított elő, akik közül 25-öt személyazonosságuk megállapítása után szabadon engedtek. Öt tüntetőt az ügyészség fogházába vittek.

Valamennyi előállított ellen közbűnrányokozás miatt indul eljárás. A nemzeti szocialisták továbbra is elvannak szánva, hogy minden körülmények között lehetetlené tessék a Remarque-film előadását. A filmet a vasárnapra virradó éjszaka csak meghívott közönségnek mutatták be az Apollo-moziba és a nyilvános előadások szerdán délután kezdődnek a Schweden-moziban.

A nemzeti szocialisták már most bejelentették, hogy a Schweden-moziban is tüntetni fognak a szombat éjszakai szereplésük csak izelítője volt annak, ami majd a nyilvános előadások alatt lesz. Ezzel a magatartásukkal arra akarják kényszeríteni a rendőrséget, hogy rendelje el a Remarque film betiltását a közrend érdekében, miután a szocialista bécsi tartományi kormány semmi körülmények között nem hajlandó a film betiltására. A bécsi tartomány kivételével tudvalevően valamennyi többi tartományi kormány betiltatta a „Nyugaton a helyzet változatlan”-t.

A rendőrség sajtóirodája közli, hogy tegnap a Remarque-film elleni tüntetések alkalmával öt rendőrt könnyen megsebesítettek. A sebesültek között van a mariahilfi kerület rendőrségének vezetője, akinek területében az Apollo-mozi van.

Havonta fogják inkasszálni a vízdíjakat. A vízműgazgatóság arra való tekintettel, hogy a vízművek igazgatóságának épülete messze esik a központtól, úgy akarja megkönnyíteni a közönség kifizetését, hogy havonta a házaknál inkasszálni ezentul a vízdíjakat. Az elmúlt évből elmaradt illetményekre ez az új rendszer nem vonatkozik és ezeket az összegeket ezentul is a vízművek igazgatóságánál kell befizetni.

Kétmillió temetési számlát akar kifizettetni a kormány a Bratianu családdal

Felszámílják a gyászközönség önkészését, a miniszteri különkocsit, a katonai díszőrséget, stb.

Bucuresti-Bukarest, január 5. Bukarest társadalmi köreit Bratianu Vintila temetésével kapcsolatban különös botrány foglalkoztatja. Mint ismeretes, a kormány eleinte ezzel a tervvel foglalkozott, hogy Bratianu Vintilat mint a nemzet nagy halottját az állam költségvetéséből temetteti el.

Bratianu Lia asszony, az elhunyt államférfiu felesége azt az ajánlatot nem fogadta el és ragaszkodott ahhoz, hogy

a temetés Bratianu Vintila egyenes kívánságára a lehető legegyszerűbb legyen.

Igy tehát abban egyeztek meg, hogy a kormány temetteti ugyan Bratianu Vintilat, de a számlát a család majd kiegyenlíti.

A kormány tegnap küldte el a Bratianu-családhoz számláját, amely nem kis megrökönyödést keltett, mert annak ellenére, hogy az egyszerűségi utasítá-

sokat mindenütt figyelembe vették, annak végösszege mégis

2 millió és 100 ezer lej.

Különösen azt fogadták megdöbbenéssel a Bratianu-család tagjai, hogy a kormány a temetési számlába bevette annak a három különvonatnak a költségeit is, amelyek a temetésre utazó minisztereket és egyéb előkelőségeket a temetés színhelyére, Floricéba szállították. Ugyancsak szerepel a számlában

három étköző kocsinak a költsége is,

mert a temetésre utazó előkelőségeknek történetesen

jó étvágyuk volt.

A kormány ugyancsak a Bratianu-családnak számította fel a csendőrség és katonaság kivonulásának költségeit, amelyek részben a rend fenntartására szolgáltak, részben pedig a katonai végzettséget adták Bratianu Vintilának.

Ahogy Mussolini szerkesztő ur elkezdte

1914-ben megkezdődik a harc a fasizmusért. Mussolini nem tudott előleget adni munkatársainak. Mikor a diktátor rozoga kocsin járt

Róma, január 5. Abból az alkalomból, hogy a napokban muzeummá alakították át Mussolini egykori szerkesztőségi szobáját, Gino Rocca visszaidézi 1914 november 15-ét, azt a napot, amikor Mussolini a Bátország című cikkével utnak indította a szegény, de fiatal és vakmerő laposkát, a Popolo d'Italiat, amely elsőnek harcolt a fasizmusért, de amelynek ugyancsak nagyrésze volt abban, hogy Olaszország az antant hatalmak mellett avatkozott a világháborúba. A szerkesztőség a Via de Cannonation egy évszázados, roskatag házban állott. Már elüti a szobából az az öntött vaskályha, amely el nem fogadott kéziratok rizsmájától vöröslött, nem lóg már a falon az a haditérkép, amelyet gombostűk tűzdeltek teli, a munkatársak pedig az olló két szárával — más mérőszköz hiányában — mérésikélték, milyen távol állanak egymástól az ellenes haderők.

Ebben a szerkesztőségi szobában kovácsolódott össze a fasizmus eszméje. A munkatársak teltele voltak reményekkel, de sohasem volt pénzük. Ezt pedig akkor még Mussolini sem adha-

tott. A sötét városrész, az ódon házak azonban ellentétben állottak a második emeleten dolgozó vasalónők fehér kötényével és vidám énekével, ami mégis egy kis életet lopott közüjük és megvilágosította a Popolo d'Italia munkatársait. Az említett nap reggelén Mussolini szerkesztő ur jellegzetes, ideges lépéssel köszöntött be. Kalapja karimáját villámlo szemére huzta, gesztenyeszínű malaclopó köpenyének gallérját pedig föltűrte. Csak egy szót mondott amikor belépett:

— Munkára!

Dolgozószobája ajtajára különben ezt a nyomtatott fölirást biggyesztette: „A tisztelt munkatársakat kérem, hogy ne távozzanak el a szerkesztőségtől addig, — míg be nem jöttem”.

Maga jó példájával járt elől. Mindig utolsónak maradt a szerkesztőségben. Néha kocsi rendelt, de az egyfogatu szomorú gebéjével órákig ott ácsorgott a szerkesztőség előtt, a kocsi elaludt, a szerkesztőség még mindig dolgozott. Csak ritkán engedte meg magának azonban ezt a fényűzést Olaszország ma teljhatalmu diktátora...

A törökországi reakciós vallási mozgalmat az angol és francia diplomácia támogatta, hogy visszaállítsa a szultánátust és elűzze Kemált

Angora, január 5. Sükry bey török belügyminiszter a napokban Szmirnába utazott, ahol személyesen irányítja a vizsgálatot a legutóbbi reakciós vallási összeesküvés részesei ellen, melyről az Uj Kelet részletesen beszámolt. Sükry bey szmírnai tartózkodása alatt minden kétséget kizáróan megállapította, hogy a mozgalmat a nachib szekta papjai készítették elő, akik a trónjáról elűzött szultánnal állandó összeköttetést tartanak fenn. Sükry bey Kemal pasa egyenes felhívására Szmirnából Ankarába utazott, ahol egy minisztertanácsi ülésen vett részt, amelyet Kemal pasa elnökölte alatt hívtak egybe és amely ülésen kizárólag a legutóbbi összeesküvés kérdéseivel foglalkoztak.

Ertesülésünk szerint a Kemal pasa elnökölte alatt megtartott minisztertanácsban elhatározták, hogy az összeesküvőkkel szemben a legnagyobb szigorral fognak eljárni és a kormánynak minden eszköz megfelelő lesz arra, hogy véglegesen leszámoljon a Kemal-rezim ellenségeivel. A legújabb jelentések szerint a török hadsereg is sulyosan kompromittálva van a legutóbbi összeesküvésben és különösen több Szmirna vidéken táborozó gyalogsági

zászlóalj biztosította szimpatiajáról a felkelőket. Szmirna vidéken eddig hat gyalogsági zászlóaljat fegyvereztek le és a legénységet a tisztekkel együtt megvasalva szállították a különböző katonai fegyházakba.

A felkelést, mint most már minden kétséget kizáróan meg lehet állapítani, legnagyobb részt a dervisek készítettek elő.

Az összeesküvés vezetője tulajdonképpen egy mohamedán teológus volt, akinek a nevét a török hatóságok még mindig titkolják. A kormány határozata értelmében az összeesküvők felett a szmírnai bíróság fog ítéletet mondani. A Vakit című lap értesülése szerint az összeesküvők a Párizsban élő elkergett szultánnal állandó összeköttetést tartottak fenn.

Kemal pasa éppen inspekciós körúton volt, amikor értesült a nagyarányú összeesküvésről. Az ankarai sajtó számos cikkben erős hangon lelektetzi a törökországi polgárságot amiatt, hogy a menamenti összeesküvéssel szemben feltűnő közömbösséget tanúsított, sőt sok helyen még szimpatizált is az összeesküvőkkel.

Ankarai diplomáciai körökben egyéb-

ként érdekesen kommentálják a menamenti felkelést. A diplomaták úgy tudják, hogy a felkelőket az angol és a francia diplomácia is támogatta, mert az angol és a francia diplomáciának az állama az érdekében, ha Törökországban vége lenne a kemalizmusnak. Kemal és a kormánya telesen a szovjet befolyása alatt állna és éppen ezért Párizsban és Londonban a török külpolitikának ezt a szovjetbarát orientációját idegességgel szemlélik.

Az ankarai diplomaták köréből származó értesülések szerint a menamenti felkelést ugyanazok a személyek készítették elő, akik a legutóbbi kurd felkelés alkalmával is igen nagy szerephez jutottak.

London, január 5. Konstantinápolyi jelentések szerint a menamenti területben a reakciós vallási mozgalommal kapcsolatban folytatják a bűnösök őrizetbevételét. A hatósági nyomozásról újabb jelentéseket nem adtak ki.

Scaeni mellett megismétlődött a moreni i katasztrófia

Bucuresti-Bukarest, január 5. A Ploesti közelében levő Scaeni-Boldesti község határában pénteken óriási mennyiségű földgáz tört ki az egyik működésen kívül helyezett szondából. A gáz elárasztotta az egész vidéket. A csendőrség körülvette a petróleumterületet és szigorú rendszabályokat fogantatosított. SSenkinék sem volt szabad gyufát gyújtani, vagy lámpát gyújtani. A közelben lévő falvak lakosságát kilakoltatták. Ugy látszik azonban az óvintézkedések nem érték célt, mert tegnap a gázfolyam lángalobbant. A szondatűz épp olyan hatalmas, mint a moreni. Az Astra Romana a kereskedelmi minisztertől kért segítséget. Ma reggel mérnökök és katonai műszaki csapatok szálltak ki a helyszínre, hogy a szondatűz eloltását megkíséreljék.

Utolsó ítélet a palesztinai zavargások ügyében

Jeruzsálem, január 5. A jeruzsálemi bíróság december 30-án tárgyalta le az utolsó, még az 1929 augusztusi zavargásokkal összefüggő pert. Vádoltként Rubenstein, Tel-Aviv külvárosának éjjeli őre állott, aki 1929 augusztus 27-én rálőtt egy csoport, a várost megtámadó arabra, miközben egyik arab megsebesült. A bíróság elítélte Rubinstein, de enyhítő körülménynek számította be, hogy az éjjeli őr joggal tarthatott a külváros megtámadásától és így kötelessége volt elriasztani az arabokat. Lőni azonban az ítélet szerint nem volt joga, sőt másokat is vissza kellett volna tartania a lövéstől. Elias ügyvéd, Rubinstein védője hangsúlyozta, hogy a bíróság előtt nem nyert bebizonyítást az, hogy a lövést tényleg Rubenstein adta le. Az ítélet ellen fellebbezést jelentettek be.

Jeruzsálem, január 5. Az egyiptomi hatóságok röviddel a palesztinai zavargások után elfogtak kilencven hebroni arabot, akik a hatóságok előtt Egyiptomban kerestek menedéket a hebroni vérontás után. Az egyiptomi kormány most elhatározta, hogy valamennyiüket kiadja a palesztinai hatóságoknak. A kilencven arabot erős rendőri fedezet mellett a palesztinai határra szállították, a palesztinai rendőrség azonban egyelőre még nem vette át őket. Az Egyiptomban lakó palesztinai arabok nagy felháborodással fogadták társaik kiadását, hangsúlyozták, hogy a hebroniak politikai menekülteknek tekintendők, akikkel szemben nem lett volna szabad a menedéjogot megsérteni.

— A Haggibbor futballszakosztálynak ülése. A Haggibbor futballszakosztálya ma este ülést tart, amelyre kéri a tagok pontos megjelenését. A gyűlésen Czinczár Imre tart előadást. Kezdeté este 9 órakor a klubhelyiségben.

— A WIZO teadélutánja. A WIZO rendes heti teadélutánját ma, kedden d. u. 5 órakor tartja meg a Salom-klub helyiségében. Ez alkalommal dr. Weisz Jenő tart előadást Sabbataj Zviról. A háziasszonyi tisztséget Bodner Benjáminné, özy. Kaszner Izsákné, Vaianu Volfné és Weinberger Nándorné töltik be. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDÉSEN AZ UJ KELETBEN

Szerdán marsall

Románia és Samsó

Párizs, január 5. marsall holttestét ták a Rue Quindino katonai felső iskola felavatalozták a közönségnek meglást a marsall rakoporsóját kedd jai részvétele n l'Etoileon át az A a Notre Dame-ban nem temetik reggelides kriptájába. Párizs, január 5. vatalánál magasrsége áll. A franci

A Kina felson ango kénysze

London, január 5. szerint Miss A lengyelországi teljesen összetörő gépkocsin utazik dönteni afelett, h tatja-e repülését sem.

Varsóból jelent gol katonai attasé kerületben lévő

Vasárnap restben ors

A nemzetközi

Bucuresti-Buka munkásszakszerveték meg ország Bukarestben, a l mében. A kongreban vettek részt helyeiről érkezett, viseltette magát a

A györg fark közs

Szilveszteri bo

Cluj-Kolozsvár, Kelet tudósítójátokáján a Kolozs Györgyfalva köztány játszódott kezmenyekent h gényt vasárnap csendőrpáranesno be. Szilveszter é falvi koresmában a legények. A legkodott a koresmá lent ott Manu Iu aki évek óta terro ségi lakosságát. nek hatalmas kut kott „rendet te Egy alkalommal ráusztotta kutyá nyekre, de másna mart emberek sel mosta ki, hogy nyei az ügyne ne ter éjszakáján m ter éjszakáján m dászatra és kutyá totta. Mig a hatal gények székekkel tak védekezni. Ma verte őket.

A botrányos S

Szerdán reggel temetik el Joffre marsallt a párizsi Pantheonban

Románia képviselőiben Presan marsallt, Condescu és Samsonivici tábornokokat várják a temetésre

Párizs, január 5. Az elhunyt Joffre marsall holttestét ma este átszállították a Rue Quinot-n lévő klinikáról a katonai felső iskola kápolnájába, ahol felravatalozták s reggel kilenc órától a közönségnek megengedik az elvonulást a marsall ravatala előtt. Joffre koporsóját kedd este a kormány tagjai részvétele mellett a Place de l'Etoileon át az Arc de Triomphe előtt a Notre Dame-ba kísérik s szerdán innen temetik reggel 9 órakor az Invalides kriptájába, azaz a Pantheonban.

Párizs, január 5. Joffre marsall ravatalánál magasrangú tiszték díszőrsége áll. A francia főváros közönsége

ma reggel kilenc óra óta végelethetetlen sorokban vonul el a katonai főiskola kápolnájában felravatalozott koporsó előtt, hogy lerója az elhunyt marsallal szemben a tisztelet és kegyelet adóját.

Párizs, január 5. Az özvegy tiltakozása miatt az elhunyt Jofferról halotti maszkot nem készítettek.

Ma megkezdődött a közönség zárandoklása a marsall ravatala előtt. Románia képviselőiben Presan marsallt, Condescu hadügyminisztert és Samsonovici vezérkari főnököt várják Joffre temetésére Párizsba.

A Kina felé körrepülésre startolt Amy Johnson angol pilótanő gépe a lengyelországi kényszerleszálláskor teljesen összetört

London, január 5. Varsói jelentés szerint Miss Amy Johnson gépe a lengyelországi kényszerleszálláskor teljesen összetört. Az angol pilótanő gépkocsin utazik Varsóba s ott fog dönteni afelett, hogy más gépen folytatja-e repülését Peking felé, vagy sem.

Varsóból jelentik, hogy a varsói angol katonai attasé gépkocsin a makovi kerületben lévő Krasnoselzbe utazott,

ahol Miss Amy Johnson angol pilótanő gépével kényszerleszállást végzett.

Miss Johnson a krasnoselzi lelkész vendége. Megrongálódott gépét rendőrök őrzik. Nem lehet tudni, mennyi időt fog igénybe venni a gép kijavítása s így bizonytalan, hogy az angol pilótanő mikor folytathatja repülését Kina felé.

Vasárnap kezdődött meg Bukarestben a munkásszakszervezetek országos kongresszusa

A nemzetközi munkaügyi hivatal nevében Bratescu professor üdvözölte a kongresszust

Bucuresti-Bukarest, január 5. A munkásszakszervezetek vasárnap kezdtek meg országos kongresszusukat Bukarestben, a Locomotiva nagytermében. A kongresszuson nagy számban vettek részt az ország különböző helyeiről érkezett delegátusok és képviselői magától az amszterdami szak-

szervezeti internacionálé is. A nemzetközi munkaügyi hivatal részéről Bratescu professor üdvözölte a kongresszust, majd a szocialista párt nevében Titel Petrescu, Radaceanu Lothar és Mirescu képviselők szólaltak fel a megnyitó ülésen. A kongresszus tanácskozásait ma folytatják.

A györgyfalvi csendőrőrmester farkaskutyával tartja fenn községében a rendet

Szilveszteri botrány államellenes vádakkal Györgyfalván

Cluj-Kolozsvár, január 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Szilveszter éjszakáján a Kolozsvárral szomszédos Györgyfalva községben feltűnő botrányt játszódtott le, amelynek következményeként husz györgyfalvi legényt vasárnap reggel a kolozsvári csendőrparancsnoksághoz szállították be. Szilveszter éjszakáján a györgyfalvi korezmában mulatozást csaptak a legények. A legjobb hangulat uralkodott a korezmában, amikor megjelent ott Manu Iuon csendőrőrmester, aki évek óta terrorizálja a falu kisebb ségi lakosságát. A csendőrőrmesternek hatalmas kutyája van, ezzel szokott „rendet teremteni” a faluban. Egy alkalommal már a korezmában ráuszította kutyáját a mulató legényekre, de másnap a súlyosan összemart emberek sebeit saját kezűleg mosta ki, hogy kellemetlen fejleményei az ügynek ne legyenek. Szilveszter éjszakáján most a csendőrőrmester éjszakáján most a csendőrőrmesterdászatra és kutyáját újra rájuk uszította. Mig a hatalmas állat ellen a legények székekkel és botokkal próbálták védekezni. Man Iuon puskatussal verte őket.

A botrányos Szilveszter este után

Tzzólámpa fogvasztók

VIGYAZZATOK MIT VASAROLTOK!

Csakis világhírű ismert gyártmányok gazdaságosak, hosszú élettartam mellett.

VASAROLJATOK TEHAT KIZARÓLAG

TUNGSRAM · OSRAM · PHILIPS · VERTEX · ORION · MAZDA

égőket, évtizedes tudományos munka termékeit!

A palesztinai zsidó szakszervezetek tízéves jubileuma

A palesztinai zsidó munkás sajtó a Histadrut eredményeiről és célkitűzéseiről

Jeruzsálem, január 5. A palesztinai munkásság az elmúlt napokban ünnepelte meg a Histadrut, a palesztinai zsidó munkások szakszervezetének tízéves jubileumát. A Histadrutot 1920 december végén alapították meg a palesztinai munkásság Haifában megtartott konferenciáján. A zsidó munkásság szakszervezetének teljes neve a következőképpen hangzik: Histadrut Haklalit sel haovdim haivrim bö Erec Jiszráel. A Histadrut két legfontosabb szekeiója a földmunkások szervezete és az építőmunkások organizációja. Előbbi magában foglalja a mezőgazdaságban foglalkoztatott összes munkásokat. Az építőmunkások szervezete Palesztina egyik legnagyobb építkezési vállalkozója, amely 1926 december 31-ig több mint egymilliárdhatszázmillió lej értékben vitt keresztül különböző építkezéseket.

A Histadrut 1923 márciusában megtartott második konferenciáján elhatározták, hogy csatlakoznak az amszterdami szakszervezeti internacionáléhoz. A Histadrutnak ma körülbelül 30 ezer tagja van, tehát Palesztina legjelentősebb zsidó szervezete és így jelentékeny mértékben befolyásolja az ország életét. A munkásság lapja a Tel-Avivban megjelent „Davar” a jubileum alkalmából a következőket írja:

„A mai ünnepünk olyan időpontra esik, amikor a cionizmus gazdaságilag, politikailag és ideológiailag súlyos veszedelemnek van kitéve és a veszedelem különösképpen a munkásságot fenyegeti. A munkás fektette le Erec Jiszráelben a dolgozó zsidó közösség alapját. Ő nyitott meg szélesebb perspektívákat egy nagyobb vonalú cionizmus, a zsidó tömegek cionizmusa számára. Alapjaikban változtatja meg az ország életfeltételeit. Eppen ezért a munka cionizmusával szemben álló erők mindenekelőtt is a Histadrut ellenállásán

törnek meg. A Histadrut különböző pártokhoz és különböző nézetekhez tartozó munkásokat foglal magában, városiakat és falusiakat, tanultakat és tanulatlanokat, dolgozó tulajdonosokat és napszamosokat, kvuczak, kibbucok és mosavok tagjait, üzleti és iprodatisztviselőket, tanítókat és írókat, férfiakat és nőket, akik valamennyien egybeolvadnak a teremtő zsidó munka és szociális igazságosság utáni vágyban. Kétségtelen, hogy a Histadrut hibákat is követett el. De a Histadrut állja a reá zuduló támadásokat és teljes felelősséget vállal mindazért, amit végzett: a munkásság tízezeinek bevándorlása, egy munkára kész ifjuság, a chalucok tömegei, munkásteleptvények, saját nevelő és egészségügyi intézmények, az első zsidó város felépítésében való részvétel, a munkanélküliség és a gazdasági válság elleni küzdelem, a zsidó munkásság jogaiért folytatott harc, termelő-, hitel- és fogyasztási szövetkezetek nagy hálózata, kimagasló szerep a jisivnak a zavargások alatt folytatott harcában, küzdelem a zsidó népnek szabad teremtő életre való jogáért és végül az arab munkásokkal való megértés keresése. Ezek a teljesítmények lehetővé teszik a Histadrutnak, hogy emelt fővel álljon a történelem ítélete előtt, egy olyan időben, midőn ellenségek veszik körül egy a Histadrutot, mint az egész cionista művet.

— Doumergue visszavonul a politikai élettől. Párizsból jelentik: Beavatott helyről származó információk alapján a lapok azt írják, hogy Doumergue elnök, kinek mandátuma ez évben lejár, vissza fog vonulni a politikai élettől s délfranciaországi birtokán kizárólag gazdaságával foglalkozni.

Európa keleti államaiban 75 millió parasztra a legtelje- sebb gazdasági csőd vár,

ha Európa államai együttesen nem segítenek

Varsó, január 5. Végig azon a széles földszívon, amely a Balti tenger-től a Fekete tengerig húzódik, Bulgáriában, Jugoszláviában, Romániában, Magyarországon, Lengyelországban és a Balti köztársaságokban mindegyütt busan és reménytelenül kezdnek az új évhez a gazdák. Körülbelül 75 millió ember lakik ezekben az államokban és e nagy embertömegnek két harmad része gazda, paraszt, aki nemzedékek óta jól-rosszul, de megélt földje termékeiből. A háború után nemcsak jól, de kitűnően élt, pénzt szerzett, berendezkedett, szükségletei megnöttek, amikor három évvel ezelőtt hirtelen lefelé fordult a gazdasági fejlődés vonala. Az idén azonban egészen földre sújtotta a kelet-európai parasztot a mezőgazdasági termékek katasztrofális áresése és elkövetkezett az az idő, mikor a gazda hiába termelt, földje gyümölcséből nem tud megélni. Nem tud megélni pedig azért, mert akármit termel is, legyen az buza, zab, árpa, kukorica, len, kender, vagy konyó, a termelés költsége mindig és mindenütt magasabb, mint az ár, amit termékeiért kap és matematikai pontossággal meg lehet jósolni Kelet-európa paraszt tömegeinek vagyoni csődjét. Mi ennek az oka? Előszörban az, hogy a földművelés technikai és kémiai forradalma nyomtalanul haladt el a kelet-európai paraszt-ság fölött. Modern mezőgazdasági gépet nem használ, mert a birtokai törpére apróztak, a modern földjavító szereket nem tudja megfizetni, új termelési ágakhoz nem tud fogni, szövetkezetekbe nem tud tömörülni és így tétlenül kénytelen bevárni, amíg a nemzés eléri. *Hiába igyekeznek a kormányok egyik így, a másik amúgy, a parasztság helyzetén segíteni. Minden kísérlet eddig csődöt mondott, bár minden irányban megpróbáltak.* Ma az a helyzet, hogy Kelet-európa minden agrárállama a külföldről várja a segítséget, a külföldi piacoktól, anélkül azonban, hogy ez a remény alapos lenne. A világválság kétségtelenül rendkívül súlyosan nehezíti Európa ipari államaira. De mi ez ahhoz a gondhoz képest, amellyel Kelet-európa néz a jövő elébe. Tizenegymillió munkanélküli ipari munkás elhelyezése és eltartása nem olyan nehéz feladat, mint 60-70 millió mezőgazdasági lakosság megélhetéséről gondoskodni. Zsákucába jutott-e vajjon az európai termelés, teljes fölbomlás lesz-e vége ennek a reménytelen helyzetnek, nem tudjuk. De kétségtelen az, hogy gyors segítség nélkül igen veszedelmes bomlási folyamat indulhat meg Európa keletén.

Ennek a bomlási folyamatnak az első jele az, hogy a falusi gazdák egyetlen kelet-európai államban sem tudják megfizetni adóikat és mindegyik ezekre megy a száma azoknak a falusi gazdáknak, akiknek birtokára, használatára árverés van kitűzve. Még a legjobban fundált porosz kisgazdák vagyoni helyzete is meggingott és ott is tömegesen indul meg a kényszerregezési eljárás a bajba jutott gazdák ellen.

A másik rendkívül veszedelmes jel a falusi lakosság fogyasztásának erős lecsökkenése. Az alacsony terményárak mellett még szűkebbre kényszerül a falusi gazda fogni a bevásárlásait, nemcsak nálunk, hanem Németország-

A zsidó gyermek képeskönyvei!

Das Jüdische Biderbuch. Ára 90 lej (140 lej helyett)
Die Arche Noah 75 lej (130 lej helyett)
Mindkét könyv tökéletesen élvezhető a német nyelv ismerete nélkül is.
Kapható az UJ KELET könyvosztályában.
Az összeg előzetes beküldése esetén portómentes szállítás.

tól keletre egészen az Uralig. A fogyasztás e csökkenését kettős sulyal érzi az ipar, amely szintén kénytelen a produkeióját korlátozni. Ebben a circulus vitiozusban forog az európai

Sikkasztás címén feljelentettek egy vidéki magasrangú állami tisztviselőt

A legnagyobb titokban folytatja a nyomozást a rendőrség

Cluj-Kolozsvár, január 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári rendőrség a legnagyobb titokban rendkívül rejtélyes sikkasztási ügyben folytat nyomozást. Egy Kolozsváron széles körökben ismert állami tisztviselő, aki évek óta az egyik vidéki város magasrangú közbiztonsági tisztviselője áll a nyomozás középpontjában. A kolozsvári rendőrségen ugyanis sikkasztás címén bünyádi feljelentést

termelés és amíg az ipar tartalékaival képes meguszni a nehéz időket, de a mezőgazdasági termelés sokkal gyorsabban elérkezik a végzetes csődhöz. Ki tud ezen segíteni? Egyetlen ember sem egymagában, csak Európa minden állama együtt, de ez az Európa a háborúban, úgy látszik, teljesen elvesztette a szolidaritás érzését és a nyugat nagy világvárosaiban ma még senki sem sejtí talán azt a veszedelmet, amely kelet felől az európai emberiség kulturáját fenyegeti.

adtak be a fiatal tisztviselő ellen. A feljelentés szerint a tisztviselő több helyen is követett el sikkasztásokat.

A vidéken szolgálót teljesítő tisztviselő ma történetesen Kolozsváron tartózkodott és a rendőrségre azonnal elő is vezették, hogy a feljelentésekre vonatkozólag vallomását megtegye. A rendőrségen a nyomozásról minden felvilágosítást megtagadnak.

Január 12-re összehívták Londonba a cionista Világ- szervezet Actionscomitéjét

Nem halasztják el a februárra összehívott világtalálkozást

London, január 5. Megirtuk, hogy az angliai cionista szervezet konferenciáján beható vita tárgyát képezte Palesztina sulyos anyagi helyzetének kérdése. Az egyes referensek rámutattak arra, hogy Palesztina ezévi költségvetése körülbelül száz ezer fontos deficitet fenyeget. A cionista világszervezet egzekutívje elhatározta, hogy január 12-re összehívják Londonba a cionista szervezet actionscomitéjét, amelynek tárgyalásai kizárólag a pénzügyi helyzetet lesznek kapcsolatosak és nem fogják érinteni a Jewish Agency és az angol kormány között folyó politikai tárgyalások kérdését.

Jeruzsálem, január 5. A palesztinai munkások szervezete a Histadrut Haodim azzal a kéréssel fordult a cionista világszervezet egzekutívjához, hogy a február végére egybehívott cionista világtalákozás terminusát halasszák el, nehogy a februári kongresszus károsan befolyásolja az ugyanabban a hónapban Amerikában megtartandó KerenHajjeszod akcióit.

Karlsbad, január 5. A cionista kongresszus előkészítő irodája kategórikusan megeafolja a Jewish Chronicle azon hírért, mintha a kongresszus terminusát elhalasztották volna.

A párizsi nők arra számítanak, hogy az idén nem lesz nagyobb „felfordulás“ a divatban

Az uccai ruhák rövidebbek, a délutániak hosszabbak lesznek

Párizs, január 5. Ha az ember körülnéz valamelyik fölkapott vasorahelyen, ahol a legdivatosabb esti ruhák adtak találkát: tiz tolett közül két rózsaszínűt lát (esetleg korallszínűt harmelinnel vagy virággal), két pasztell kéket vagy levendulát, négy fekete színűt, egy halványzöldet és egy valódi csipkeszínűt sok csipkével.

A csipke divatja most emelkedik. Nemcsak estére, délutánra is. A nagyon elegáns párizsi nő mai ötórás ruhája barna bársonyból készül, többsoros okkerszínű Valencienné-csipkével az ujjon, a nyakban s a szoknya harangfodrán — belül. A türkizdivat végérvényesen meghalt. Már csak uccai árusok kínálják és vékonypézü mindentek veszik. A helyébe induló rubintkő nem érkezett be. Egyelőre leginkább rózsaszínű korallt és szürke gyöngyöt viselnek a jó ruhákhoz. Patou rózsaszín- és világoskék gyöngyöt keverve alkalmaz ékszerutázaat. A párizsi hölgyek leg szenvedélyesebb sportja egyelőre, hogy találgassák: miféle meglepetéseket fog hozni a január végén beköszöntő új divat? Az ember e téren csak találgatásokra támaszkodik, de megbízható információt nem kaphat a nagy szabócégektől. Általában így tippelik a párizsi hölgyek: fölfordulás nem lesz, a mult idény indulásakor megkísérelt

divatszeseylek és tulzások tompított és szelidített formában folytatódhatnak. Például: az ősszel megkísérelt sonkajuj most meglegészik rövid „puff“-ujjakkal. Az uccai ruha ismét rövidebb, ellenben a délutáni ruha megint valamivel hosszabb lesz. A derék megmarad a maga természetes helyén. A plissé iránt nagy előszeretét mutatkozik. Az ugynevezett hosszú „casaque“-ok iránt nemkülönben...

Tipp az új divat színeire: tengerész-kék, szürke, kukoricásárga, chartreusezöld és sok-sok rózsaszín. A két utolsó hét három premierjére főként azért sietnek el a párizsi nők, mert ugy mondják, az eljövendő divatról már pontos képet adnak Yvonne Printemps, Gaby Morlay és Blanche Montel toalettjei. Nos, Gaby Morlay-n két fehér satin estélyi ruhát látunk, teljesen simán, minden ékszer nélkül, igen komplikált szabással, a csipőn szorosan s a földre széles harangbaesőn; egy sötétkék gyapju nappali ruhát rövid ujjal és hozzávaló kék kabátot szürke perzsaszórmével; végül délutáni ruhát halványkék monsselineból, ugyancsak rövid ujjal, a derék elől „raffolt“ s az alj igen szövetdus, minden díszítés nélkül. Yvonne Printemps viszont a „Jalousie“ című darabban sárgás rózsaszínű crépe-satinból varratta délutáni ruháját; az alj erősen

harangszabásu, a derék hátban bluzosan buggyos; az öv mellső része fekete bársonyból készült — ehhez fekete bürsöny béret-sapkát, két ezüsttrókat, fekete svédbőr hosszú kesztyűt és ugyanilyen cipőt visel. Trotter-ruhája fekete keméből viszont egészen egyszerű; piros öv élénkíti és piros duvetine-kabát egészíti ki ezüsttróka gallérral. Lanvintől származó béretje egy nagy „stulpnis“ kesztyű szintén feketék... Így jegyezzük meg, hogy az élénk színű kesztyűk szintén elmúltak. Sok fekete kesztyűt hordanak, amelyeknek átlukgatótt (perforált) díszítésük vagy hajtókájuk (stulpnijuk) van. Ezeket a hajtókákat bélelik még esetleg elütő élénk bőrszinnel.

Soha ilyen olcsó

könyvvásár

75%
árleszállítás

I.
GYP MŰVEI á 25. Lei

Line imádója
Züllött társaság
A szép Guerandéné
Az örök bakfis

ESCHSTRUTH MŰVEI á 25 Lei

Gyerekkasszony
Udvari levegő
Házárd
Magamért szeressen
Baldcsag csillaga
Medvevár lovagja
Vadróza
Zsugori néne
Diadal
A tékozló fiu
Örök ifjúság
W. J. Locke: Pujol Arisztid
" kalandjai
" Az uri csavargó
" Simon de Gex meg
" térése

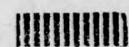
Régi ár Új ár

Golette: Egyedül 170 50
" Az örvényben 170 50
" Bűnös ártatlanság 163 40
" Cinci 136 35
" Cinci meghal 136 35
" Gyerekek 120 30
" Mitsu 120 30

BETTAUER MŰVEI

Elszabadult erkölcsök 136 40
Asszony vásár 150 45
Vérző szerelmes 170 50
Nagyváros zsidó nélkül 150 40
Kítaszított 150 45
Strindberg: Egyedül 136 34
" Avörös szobában 204 50
" A szerző 136 42
" A cseléd fia 204 50
" Mámor, Hattyuvér 104 35
" Inferno 164 45
" Legendák 164 45
" Vallomások 248 75
" Az apa, a pajtások
" Julia kasszony 164 45
" Krisztina 120 30
" Házasodjunk 170 48
" Haláltánc 136 42

Renan Ernő: Jézus élete 300 75
" Az apostolok 274 75
" Szent Pál 306 75
" Az antikrisztus 306 75
" A keresztény egyház 272 75
" Marcus Aurelius és az antik világ 340 80
Stopes: Szerelmi élet a házasságban 60
" Szerelmi élet II. rész boldog anyaság kötve 70
" Szerelmi élet III. rész okos szülők kötve 50

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában. Vidékre utánvételt vagy az összeg előzetes beküldése mellett szállítunk.

HIR

Uj Kelet az eg. bányási zsidóss. Főszerkesztő: Dr. Felelős szerkesztő: Bukaresti sz. Hátszegi Ernő. Cikkeink utánnyom. megjelölésével

Lapunk legköz. közbesső hivatalos. csüörtök reggel. lenik meg.

ISMÉT MEG

KOLOZSVÁRI

TÁRSASÁG ÖSSZE

Kolozsvári helyicsop

idén újbol életre h

összejöveleteket,

"Dienst"-et. Bel-

talatok igazolták, h

jöveletek nagymé

hozza a cionista t

közötti kapcsolatok

szorosabbá tételhez

gáttanak arra, h

folytatott barátság

a tagok és érdeklő

minden irányu pr

vebben foglalkozha

minden egyes ös

előadás is lesz, m

konkrét problémá

lis eseményekkel f

előadásokat vita k

rán alkalom fog a

pártok szemponjai

déssel kapcsolatban

A megnyitó Dienst

dán este lesz a Cit

trmében, amelyre a

is meghívja a helyi

gait, akikre a meg

anyagi kötelezettsé

szejöveletlen Noszi

ja a vitát bevezet

— Zsebmetszőke

kolozsvári rendőrs

bűnyügyi osztályán

üres penguárca jelz

táru zsebmetszőban

baton este tartóztat

sen katorászott a g

lők zsebeiben. A

metszők régi ismer

nek. Halasi István,

Róth Zsidor már t

metszésért az ügy

ahonnan utoljára o

ben szabadultak ki

— Szerelmi házass

trónörökös. Londonb

jelentés szerint a spa

get tesz a spanyol tr

nak és beleegyezett

szerelemi házasságot

kös a közeljövőben t

nyolceves unokahug

egnőt, Don Carlos

hereg és asztriai L

nyát.

— Halálozás. Suly

dinar Aurel hirlapir

anyja vasárnap dé

metése szerda d. u.

mető halottasházábó

— Vandervele a

nyek ellen. Párizsbó

laire" közli azt az

Vandervele adott

Vandervele közölt

1919. évi francia-be

ménnyel foglalkoz

hogy még a belga

is, akik különben él

seltetnek Franciaorsz

bi kongresszus óta a

tonai egyezményt ell

vényre. A nép ember

ve arról, hogy az es

zétett szövegen kívül

vannak. Vandervele

sik szocialistával tag

mányrak, amely az

megkötötte, kijelent

nem tartalmazott sen

séget, amely Francia

gium teljes szuveren

na. Vandervele kijé

szocialisták körében

rült a kérdés, nem

mind francia, mind

mindenekelőtt azonb

szempontjából baráts

egyezőssel megállan

garno-szerződés az 19

ga katonai egyezmén

a legjobb volna az

nyel más ország ell

élet venni azzal, ho

érvénytelennek tekin

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Oljkéink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Lapunk legközelebbi száma — a közbeszó hivatalos munkaszünet miatt — csütörtök reggel a rendes időben jelenik meg.

ISMÉT MEGKEZDŐDNEK A KOLOZSVÁRI HELYCISOPORT TÁRSAS ÖSSZEJÖVETELEI.

A kolozsvári helyciszoport vezetősége az idén újból életre hívja a heti társas összejöveteleket, az úgynevezett „Dienst”-et. Bel- és külföldi tapasztalatok igazolták, hogy ezek az összejövetelek nagymértékben járulnak hozzá a cionista társadalom tagjai közötti kapcsolatok közvetlenebbé és szorosabbá tételéhez és alkalmat szolgáltatnak arra, hogy az egymással folytatott barátságos eszmecsere után a tagok és érdeklődők a zsidó élet minden irányú problémáival intenzívebben foglalkozhassanak. E célból minden egyes összejövetelen rövid előadás is lesz, mely vagy valamely konkrét problémával, vagy az aktuális eseményekkel fog foglalkozni. Az előadásokat vita követi, melynek során alkalom fog adódni, a különböző pártok szempontjainak az illető kérdéssel kapcsolatban való kifejezésére. A megnyitó Dienst folyó hó 7-én szerdán este lesz a City kávéház külön termében, amelyre a vezetőség ezúton is meghívja a helyciszoport összes tagjait, akikre a megjelenés semmilyen anyagi kötelezettséget nem ró. Az összejövetelen Noszén Mór mérnök fogja a vitát bevezetni.

Zsebmetszőket tartóztatott le a kolozsvári rendőrség. A rendőrség bünyügyi osztályán mintegy nyolc-tíz üres pénztárcza jelzi, hogy az a háromtagú zsebmetszőbanda, amelyet szombat este tartóztatott le, eredményesen kótorászott a gyanútlan járókelők zsebeiben. A letartóztatott zsebmetszők régi ismerősei a detektíveknek. Halasi István, Fellner Dezső és Róth Izidor már többször ültek zsebmetszőként az ügyészségi fogházban, ahonnan utójára december első felében szabadultak ki.

Szerelmi házasságot köt a spanyol trónörökös. Londonból jelentik: Madridi jelentés szerint a spanyol királyi pár eleget tesz a spanyol trónörökös kívánságának és beleegyezett abba, hogy a herceg szerelmi házasságot kössön. A trónörökös a közeljövőben feleségül veszi tizennyolc éves unokahugát, Esperanza hercegnőt, Don Carlos Bourbton szicíliai herceg és asztriai Lujza hercegnő leányát.

Halálozás. Súlyos csapás érte Greinar Aurel hírlapíró kollégánkat. Edes anyja vasárnap délután meghalt. Temetése szerda d. u. 4 órakor lesz a temető halottasházából.

Vandervelede a katonai egyezmény ellen. Párizsból jelentik: A „Populaire” közli azt az intervjút, amelyet Vandervelede adott a lap tudósítójának. Vandervelede közölt nyilatkozataiban az 1919. évi francia-belga katonai egyezményről foglalkozik. Hangsúlyozza, hogy még a belga szocialisták körében is, akik különben élénk rokonérzettel viseltetnek Franciaország iránt, a legutóbbi kongresszus óta a belga-francia katonai egyezményt ellenző áramlat jut érvényre. A nép embere meg van győződve arról, hogy az egyezményben a közvetett szövegen kívül titkos szakaszok is vannak. Vandervelede maga három másik szocialistával tagja volt annak a kománynak, amely az egyezményt 1920-ban megkötötte, kijelentheti tehát, hogy az nem tartalmazott semmi olyan kötelezett séget, amely Franciaország vagy Belgium teljes szuverenitását érintette volna. Vandervelede kijelenti, hogy a belga szocialisták körében minduntalan felmerült a kérdés, nem volna-e helyénvaló mind francia, mind belga szempontból, mindenkéltől azonban a népek békéje szempontjából barátságos közös meg egyezséssel megállapítani, hogy a Lotarno-szerződés az 1919. évi francia-belga katonai egyezményt „felszívta” és így a legjobb volna az egyezménynek bármely más ország ellen esetleg irányuló élet venni azzal, hogy azt a jövőre nézve érvénytelennek tekintik.

Hat francia turistát temetett el a lavina az olasz-francia határvidéken

Párizs, január 5. A határvidéki Brianconból jelentik, hogy francia turistákat, akik gyalogszerrel akartak átjutni az olasz-francia határvidéken, hófergeteg eltemetett. A brianconi helyőrség száz emberét utba indították a magas hegységbe a turisták felkutatására.

Brianconból jelentik, hogy olasz és francia alpesi katonák megérkeztek Oldierbe, ahol a francia Alpesegekben

A rabszolgakereskedelem a Népszövetség januári ülészakánának programján. Londonból jelentik: Az angol kormány felszólította a Népszövetség főtákarát, hogy tűzze ki a Népszövetségi Tanács januári ülészakánának napirendjére a liberiai vizsgálóbizottság jelentését a rabszolgakereskedeletről. A Népszövetség kiküldött hármas vizsgálóbizottsága ugyanis megállapította, hogy Libériában még részben nyílt, részben burkolt rabszolgakereskedés folyik és Libéria állam kormánya meg akarta akadályozni a Népszövetség kiküldötteinek ellenőrző munkáját. A bizottság erre vonatkozó jelentését még január elején nyilvánosságra hozzák.

Eljegyzések. Mezei Ella Oradea, Mezei Márton fakeskeredő leánya és dr. Weinberger Mór, a genovai egyetemi klinika tanársegéde Genova, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Vértes Iluska Nagybánya és Schwartz Sándor Arad jegyesek.

Id. Markotvits Elek Szatmár eljegyezte Klein Irént Huedinről. (Minden külön értesítés helyett.)

Házasság. Willinger Irén (Satu-Mare) és Léb Ödön (Cluj) minden más értesítés helyett ezúton hívják meg rokonaikat, barátait és ismerőseiket az Oradea, a zárdauceai templom udvarán ma, január hó 6-án délután fél 3 órakor tartandó esküvőjükre. Sürgőny-cím: Lebovits Oradea, Szarvassor 27.

Brüning elutazott Kelet-Poroszországba. Berlinből jelentik: Brüning birodalmi kancellár Treviranus miniszter és Dortmund birodalmi vasúti igazgató kíséretében ma este elutazott kelet poroszországi útjára. Luther, a Birodalmi Bank elnöke kedden követni fogja Brüninget.

Változékony időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változékony időjárás várható nyugati szelekkel és fokozatos hőmérsékletcsökkenéssel. Később a csapadék szűnése és éjjeli fagy valószínű. A hőmérséklet Budapesten ma délben 4 fok Celsius.

Tíz éves fiu megölt egy aggyasztánt. Ratkésbergből jelentik: Ratkésberg közelében megdöbönt a gyilkosság történt. M. L. 10 esztendő iskolásfiu meg gyilkolt egy Kancsics nevű 70 éves aggyasztánt hatvan késszurással. A fiu azután elrabolta az aggyasztán 150 márkáját. A gyilkos gyermeket letartóztatták. Bevallotta, hogy a pénz miatt követte el a gyilkosságot.

Ujabb három nagybank szüntette be fizetéseit az Egyesült Államokban. Londonból jelentik: Newyorki jelentés szerint a bankbukások sorozata az Egyesült Államokban tovább tart. A newyorki és csikágói tőzsdéken állandósult a pánikhangulat. Tegnap három újabb nagybank szüntette be fizetéseit. A betétesek veszteségei elérik a tizmillió dollárt.

Venizelosz nyilatkozata Bécsben a békeszerződés revíziójáról. Bécsből jelentik: Venizelosz görög miniszterelnök tegnap fogadta a bécsi sajtó képviselőit s hangoztatta előttiük, hogy Görögország külpolitikában a nyugalom és béke fenntartására és függetlensége megőrzésére törekszik. Az összes ezzel ellentétben álló kombinációk a fantázia birodalmába tartoznak. Arra a kérdésre, hogy mi a görög kormány álláspontja a békeszerződések revíziója kérdésében, Venizelosz azt a választ adta, hogy kormánya azonnal kész energikusan sikra szállani a békeszerződések revíziójáért, ha meggyőződést szerez afelől, hogy a revízió meghozza Európának az általános békét.

hat francia turistát a lavina eltemetett. A turistákat nem találták. Olyan óriási a mindent elborító hótömeg, hogy már nem lehet számítani arra, hogy a turistákat életben leljük fel.

Egy másik turistaszerecséltség is történt a francia-olasz határtól 4 kilométer távolságban, ahol a lavinaomlás két diákat sodort el. Egyiket sikerült élve kimenteni, másikat csak holttestét találták meg.

A kolozsvári Zsidó Nőegylet, a Zsidó Kórházegyesület és az Arvagondozó közös bálja. Mint jelentette az Uj Kelet, a január 10-re tervezett nagyszabású bál mulatság, melyet a kolozsvári Zsidó Nőegylet, a Zsidó Kórházegyesület és az Arvagondozó közösen rendeznek, Eisler Máttyás dr. főorvos halálának közbejötté miatt január 29-re halasztódott el. A hatalmas méretű bál mulatság a fenti három zsidó intézmény anyagi alapjait van hivatva meg szilárdítani s éppen ezért számíthat minden zsidó legmesszebbmenő támogatására. A méreteiben és külsőségeiben szenzációsnak ígérkező mulatságra a tiszteletjegyeket most bocsátották ki s azokat Kolozsvár előkelő zsidó asszonyai fogják személyesen elvinni mind azok számára, akik a zsidó szociális intézmények és a zsidó karitatív alapok érdekében mindig a szeretet, a megértés és a bőkezűség erényeit gyakorolták. Nagyon valószínű éppen ezért, hogy jelen esetben is minden kolozsvári zsidó meg fogja tenni kötelességét s a jelenlegi viszonyok mellett is el fog menni az áldozatkészség legvégső határáig.

Amerikában nagy reklámot csinált a betiltás Remarque filmjének. Newyorkból jelentik: A „Nyugaton a helyzet változatlan” című film németországi betiltása kitünő reklámnak bizonyult Amerikában. A filmet már hetek óta játszik megszakítás nélkül Newyorkban és a közönség a német betiltó rendelet óta — amit a mozgóképszínházak reklámcélból klisé-másolatban közölnek plakátjaikon — a publikum szinte rohamot intéz a mozik ellen. A többi amerikai városokban, ahol már játszották Remarque filmjét, most újra műsorra veték a darabot és a filmgyár nem képes elég másolatot készíteni a filmről, hogy eleget tegyen a nagy keresletnek.

Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszulletet szorulás fokozza, a természetes Ferenc József keserűvíz fájdalommentesen székürülést és kielégítő emésztést hoz létre. Hires nőorvosok a legnagyobb elismerés hangján írnak a valódi Ferenc József vizről, mert ez a kritikus korban is hosszabb időn át alkalmazható, anélkül, hogy kitünő eredménye változnék. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Ujabb súlyos összeütközések Rangoonban. Londonból jelentik: Rangooni jelentés szerint kínaiak és burmaiak között a városban újabb súlyos összeütközések voltak, melyeknek során 16 ember életét veszítette s 33 súlyos sebesülés történt.

A francia postaminiszter visszavette a sztrájk miatt elbocsátott alkalmazottakat. Párizsból jelentik: A francia postaminiszter reaktíválta a májusi postászsútrájk idején a posta szolgálatából elbocsátott alkalmazottakat.

Nem sikerült Amerikában egy óceánrepülő kísérlet. Newyorkból jelentik: Az óceánrepülő kísérlet nem sikerült. Mac Learen kapitány és társnője, egy amerikai pilótánő, hétórás repülés után 400 kilométerre a Bermudáktól visszafordultak az amerikai kontinens felé és a virginiai Norfolk tengerészeti légi kikötőjében vízre szállottak.

Földrengés Görögországban. Athénből jelentik: Görögország déli részén heves, hét másodpercen át tartó földrengés volt. Korinthos régi városrészében mintegy negyven épület rongálódott meg, vagy omlott össze. Byllióban a templom és harminc épület semmisült meg. A lakosság az uccákra menekült és a szabadban tölti az éjszakát. A pusztító erejű földrengés emberáldozatainak számáról még nem érkeztek pontos jelentések.

NAPRÓL-NAPRA

A moszkvai Izvesztija közlése szerint a szovjet központi végrehajtó bizottsága a büntetőtörvénykönyv reformját készíti elő. Kiszivárgott hírek alapján tudni véljük, hogy a jövőben a rövidebb tartamu szabadságvesztés-büntetések helyébe kényszer-munka-büntetés lép. Meg fogják szigorítani a kulákok és a nem-dolgozók elleni szociális védelmi intézkedéseket és súlyosbíttatni fogják az adó-nemfizetés elleni szankciókat.

A felekezetenküliek statisztikája a legújabb adatok szerint az egész világon a következőképpen alakul: Németországban van 1 millió 141 ezer, Csehszlovákiában 725 ezer, Hollandiában 500 ezer.

Az amerikai Arkansas állam több városában éhségzavargások voltak. A nagy nyomorba jutott farmerek megostromolták az élelmiszerüzleteket és ki is fosztották azokat. England városban az atak után úru nem maradt az élelmiszerüzletekben. A Vörös Kereszt élelmiszereket indított utba a nyomorgók felségélyezésére. A kormány is segélyajkciót szervez.

Az Egyesült Államok területén 23 millió autó szolgálja a közlekedést és a teherszállítást. A gépjárművek után évente az állam 930 millió dollár autoadót szed. A telefonállomások száma az Egyesült Államokban meghaladja a husz milliót.

A milánó-zágráb-belgrádi gyorsvonat egyik kocsiában a horvát főváros közelében pokolgép robbant. A bomba Remei zágrábi vállalati igazgató kocsiülése alatt explodált s az igazgatót megsebesítette. A vonat másfélórás késéssel folytatta útját Belgrád felé. Megindították a nyomozást.

Sómér táncdélután. A kolozsvári sóméresapatok parancsnoksága közli, hogy táncdélutánját ma délután 5 órai kezdettel a Haggibbor új klubhelyiségében, Str. J. C. Bratianu (v. Király u.) 38. szám alatt rendezi meg. A rendezőség ezúton hív meg mindenkit a táncdélutánra, melynek zenéjét elsőrangú szalon- és jazz zenekar szolgáltatja.

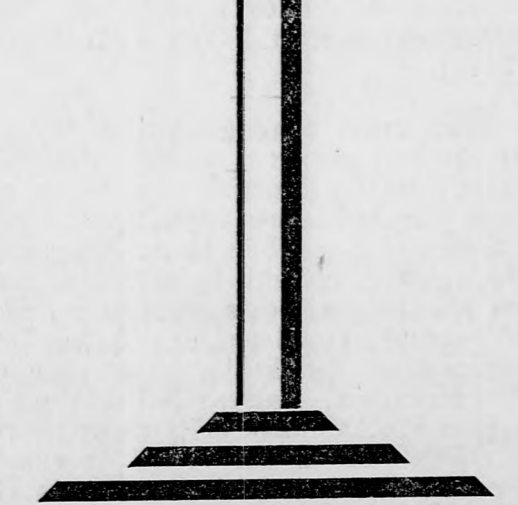
Hirdetéseket, előfizetéseket az Uj Kelet részére felvesz és reklamációkat elintéző: Blum Zsigmond Oradea, Strada Rimanóczy 4., I. emelet.

Január hó eseménye!

lesz SALAMON LÁSZLÓ (Salló Tamás) tanulmánykötete, mely

„Nincs más megoldás”

címmel fog megjelenni s az erdélyi progresszív publicisztikában óriási feltűnése számíthat

A 3 ives könyv mindössze 40 lej lesz

és előre megrendelhető az UJ KELET kiadóhivatala útján is.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN

hátban bluzo-
lsó része fekete
hez fekete bár-
üstörkát, fekete
és ugyanilyen
ája fekete kel-
egyszerű; piros
duvetine-kabát
llerral. Lanvin-
y nagy „stulp-
keték... Így je-
nk színiú kesz-
ok fekete kesz-
nek atlyukga-
k vagy hajtó-
Ezeket a hajtó-
eg elüto élénk

olcsó
ásár
%
litás

á 25. Lei

á 25 Lei

ztid	170	55
vargó	170	55
Gex meg	250	65
Regiár	170	50
Ujár	170	50
ag	163	40
	136	35
	136	35
	120	30
	120	30
ÜVEI	136	40
	150	45
	170	50
	150	40
	150	45
	136	34
ában	204	50
	136	42
	204	50
tyuvér	104	35
	164	45
	164	45
	248	75
ajtások	164	45
asszony	120	30
	170	48
	136	42
	300	75
olok	274	75
	306	75
risztus	306	75
tény egyház	272	75
Aurelius és	340	80
lág		
házasság-		60
I. rész		70
ág kötve		70
I. rész		50
ötve		50

könyvosztály-
vagy az összeg
lett szállítunk.

KÖZGAZDASÁG

Kevesebb lesz az idén az osztalék, de magasabb lesz, mint a betét-kamat

A legtöbb iparvállalat egyáltalában nem fizet az idén osztalékot

Tekintettel arra, hogy a kihelyezési kamat az összes vezető és középpénzüntetéseknél az év folyamán csökkent, természetesen találják a bankok vezetői, hogy megfelelően csökkentés az az osztalékot is, amelyet ebben az évben részeseiknek kifizetnek majd. A megcsappant bevétellel szorosan veledjár, hogy a jövedelmezőség is számszerűleg kevesebb. A bankok egész éven át védekeztek az alacsonyabb hozammal szemben és ez a védekezés főképpen abban állott, hogy amennyiben lehetséges volt úgy költségekben, mint személyzeti kiadásokban takarékoskodtak és leépítettek.

A bukaresti pénzünteték most abban a közös eljárásban állapodtak meg, amely szerint az idén a kihelyezési kamat eszketésének megfelelően az osztalékot ugyancsak és arányosan kéthárom százalékkal csökkenteni fogják, de ez a megcsökkentett osztalék is ma-

gasabb hozamot jelent a tőke számára, mint a még mindig fizetett betétkamata. Az iparvállalatoknál is ez a helyzet. Az iparvállalatok egyik része, a nagy és jól megalapozott iparvállalatok ebben az évben sem forgalmaztak kevesebbet, mint tavaly, de ennek ellenére is redukálni fogják osztalékaikat, mert kinnlevőségeik egyre jobban megromlanak és így a nyereség legnagyobb részét, ha okosan akarnak gazdálkodni, az esetleges veszteségeikre tartalékolniuk kell. A kisebb iparvállalatok ezzel szemben egyáltalában nem fognak osztalékot fizetni, mert ezeknek forgalmuk is megcsappant, de ezenfelül is, ha a jövőben fenn akarnak maradni, azon kell igyekezni, hogy lehetőleg kevés költséggel dolgozzanak és így az az évi esetleges nyereségüket nem adhatják oda részvényeseiknek, hanem lehetőleg az elért nyereséggel tartozásait kell törleszteniük.

Színház-Mozi

A román opera műsora

Kedd, jan. 6 (délután): Seara Mare.
Szerda, jan. 7: Carmen.
1931. január 9: „Gianni Schicchi” és „Doralice”. (Premiér.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJANAK KÖZLEMÉNYEI

Vizkeresztú délutáni előadások. Kedden délután három órakor nagyon olesó mozihelyekkel kerül színpadra az Erdészleány című gyönyörű operett, amelyet már régóta nem adtak. A főszerepeket Kondor Ibolyka, Szabó Ica, mint vendég, Soós Matild, Réthelyi, Ihsz és Selmecey alakítják. Este hat órakor először adják mérsékelt helyárral a szezon nagy revü-attrakcióját, a Csodabárt, Karácsonyi Illyvel, Betegh Bébi-vel, Nádorral, Földényivel, Ihszszal.

Ivanoff kubáni orosz kórusa a Magyar Színházban. A sok műközők és alkózók trupp meglehetősen elvette a közönség kedvét attól, hogy a különböző szedettvetett truppok reklámjainak felüljön. Gyökeresen más a helyzet azonban, ha Ivanoff kubáni kórusának nevét említik. Erről a kórusról mindenki tudja, hogy tagjai egytől-egyig valódi kubáni kórákok, akik távol hazájuk hamisítatlan művészetét mutatják be világszerte. Minden fővárosban a legnagyobb művészeknek kijáró elismerés fogadja őket. Köztük van N. Ariani, a legnagyobb orosz táncos is, akit a Mámoros éjszakák című világfilmből ismer a mi közönségünk is. Ez a nagy művész most személyesen is megjelenik a kolozsvári publikum előtt. Az oroszok keddi és szerdai előadásai iránt olyan hatalmas érdeklődés mutatkozik, hogy kétségkívül zsúfolt házak előtt fognak játszani.

Ferike mint vendég. Aki a Magyar Színház heti műsorát átnézi, bizonyára meglepetéssel állapítja meg, hogy egy prózai darabot négy egymástutáni napra tűzött ki a színház igazgatósága. Ez a tény egymagában is elárulja, mekkora bizalommal néz a színház a Ferike mint vendég előadásai elé. A bizalmat mindenesetre indokolja, hogy ez a darab a budapesti Magyar Színházban általánosan táblás házak előtt megy, napok előbb minden jegy elkelt az előadásokra. A darabot Góth Sándor és Bus Fekete László írták s a kitünő színészek és kitünő vígjátékírók összefogása valóban olyan művet hozott létre, amilyent rég láttunk színpadon. Minden figurája, minden jelenete ellenállhatatlanul mulatságos ennek a bohózatnak, amelyben meghatóan kedves, szentimentális mozzanatok teszik fűszeressé a pillanatra sem lankadó komikumot.

A darabot Janovics Jenő dr. rendezi, a főszerepeket Poór Lili, Bárdi Teréz, Komár Juliska, Miklóssy Margit, Benes Hona, Czoppán Flóri, Tóth Elek, Földényi László, Tompa Béla, Leövey Leó, Selmecey Mihály, Lantos Béla adják. Csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap adják egyelőre a Ferike mint vendéget.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Kedd d. u. 3: Erdészleány. (Uj betanulásban, új szereposztásban). Nagyon olesó helyárral. Ssz. 128.
Kedd d. u. 6: Csodabár. Mérsékelt helyárral. Ssz. 129.
Kedd este 9: Ivanoff világhírű 35 tagu kubáni kórák kórusának vendégjátéka. Tavalyi helyárral. Bérlet-szűntetben. Ssz. 130.
Szerda fél 9: Poldi. (Ujdonság, harmadszor. Karácsonyi, Kondor, Betegh, Nádor, Tompa, Ihsz). 25. A. bérlet. Ssz. 131.
Szerda este 11: Ivanoff világhírű 35 tagu kubáni kórák kórusának vendégjátéka. Rendes helyárral. Ssz. 132.
Csütörtök fél 9: Ferike mint vendég. (Bus Fekete László és Góth Sándor seznációs bohózat ujdonsága. Poór Lili m. v.) 19. premiérbérlet. Ssz. 133.
Péntek fél 9: Ferike mint vendég. (Ujdonság, másodsor. 24. B. bérlet. Ssz. 134.
Szombat fél 9: Ferike mint vendég. (Ujdonság, harmadszor. 26. A. bérlet. Ssz. 135.
Vasárnap d. u. 3: Drótostót. (Uj betanulással). Nagyon olesó helyárral. Ssz. 136.
Vasárnap d. u. 6: Ferike mint vendég. (Ujdonság, negyedsor). Rendes helyárral. Ssz. 137.
Vasárnap este 9: Miss Amerika. (Operettreprez új betanulásban, új szereposztásban. Kondor, Nádor, Tompa, Ihsz. Esti előadás 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárral). Ssz. 138.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

Kedden d. e. 11 órakor matiné 15 és 10 lejes helyárral
Kedden, vizkeresztú ünepén d. e. 11 órakor matiné lesz a Magyar Színházban. Vetítésre kerül: „Két piros rózsza” filmregény 7 felvonásban, a főszerepekben: Liane Haid és Harry Halm. Burleszk kísérő műsor. Helyárrak: 15 és 10 lej. Délután nincs mozielőadás.

ASSZONYOK OSTORA — JOHN GILBERT

Szerdán d. u. 3, 5 és 7 órakor a Magyar Színházban új műsor kerül bemutatásra. Műsoron John Gilbert leg-híresebb filmje, az „Asszonyok ostora” atrakciós dráma 10 felvonásban, a főszerepekben: John Gilbert. Az „Asszonyok

ostora” három napig lesz műsoron, szerdán, csütörtökön és pénteken, naponta 3 előadásban. Helyárrak: 20 és 10 lej.

Kedden d. e. 11 órakor matiné: Két piros rózsza, filmregény 7 felvonásban, a főszerepekben: Liane Haid és Harry Halm.

Szerdán, csütörtökön és pénteken d. u. 3, 5 és 7 órakor: Asszonyok ostora. Dráma 10 felvonásban, a főszerepekben: John Gilbert. Helyárrak: 20 és 10 lej.

RADIO MŰSOR

IDŐ: KÖZÉPEURÓPAI
Kedd, január 6.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek, pontos idő. 12.50: Grammfón. 16: Zenekar. 17: Pontos idő. 18: Rádióegyetem. 19: Grammfón. 20: Rádiózenekar. Gluck: Alceste c. operából részlet. — Strauss: Valse, Verdi: Trobadour fantázia. Kálmán: Farsang tündére, Gounod: Faust, Ponchielli: Gioconda c. operából, Pischek: Rádióinduló, 21.35: Hírek.

Budapest. 9: Ujsághírek, kozmetika. 10: Mise, majd az Operaház zenekarának hangv. E hangverseny keretében rádiókronika. 2: Grammfónhangv. Strauss: Denevér, Puccini: Bohémek, Wieniawsky: Walse caprice, Arditi: Il bacio, Lehár: Mosolyok országá. Wagner: Bolygó hollandi, Mascagni: Parasztsbeesület, Leoncavallo: Bajazzók, Strauss: Messék a bécsi erdőből, Brahms: Magyar tánc.

Bécs. 19.30: Zenésjáték, utána zenekari hangv.

Berlin. 20.50: Táncezene.

Breslau. 21.20: Zongoraverseny.

Lipese. 21.15: Chopin művei.

Stuttgart. 21.30: Suppé operett.

Varsó, Kattowitz, Poznan: Puccini: Bohémek c. operája.

Riga. 19.03: Ének, gordonka és zenekari számok. 21.30: Orgonahangv.

Milánó. 21: Opera a Scalából.

Róma. 17: Hangverseny. Mascagni, Usigliio, Wolf, Ferrari, Verdi, Mozart, Donizetti, Puccini, Ricci, Cipolini, Rossini, Nicolay műveiből. 20.40: Zenekari hangverseny.

Prága. 20: Rádiózenekar. 21: Hangverseny.

Pozsony. 19.05: Szórakoztató zene.

Brünn. 19.05: Népdalok.

Toulouse. 22.20: Operarészletek. 24.15: Bécsi zene.

Belgrád. 20.30: Karének.

Szerda, január 7.

Bukarest. 12. Grammfón. 12.30: Hírek. 16: Rádiózenekar. 18: Rádióegyetem. 19: Grammfón. 20: Gordonkahangverseny. 20.30: Előadás. 20.45: Zongorahangverseny. 21.15: Hegedűhangverseny. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. 12.05: Házikvartett. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 3.30: Morse tanfolyam. 4.15: Felolvasás. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A honvédegyalgezered zenekarának hangv. Adam: Ha én király volnék, Halévy: Zsidónó, Bayer: Babatündér, Strauss: Reggeli lapok, 6: Olasz nyelvoktatás. 6.30: Grammfónhangv. 7: Rádióamatőrök. 7.25: Az Operaház színlapjának felolvasása. 7.30: Verdi: Trobadour. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, majd cigányzene.

Bécs. 19.30: Balladaest. 22: Zenekar.

Berlin. 0.30: Éjjeli hangv.

Breslau. 20.30: Rádiózenekar.

Lipese. 1.50: Vidám tánczene.

Stuttgart. 19.45: Szórakoztató zene. — Mozart, Rameau, Csajkovszkij, Pfitz, Adam, Bizet, Delibes, Waldteufel, Strauss művei.

Varsó. 17.45: Népszerű hangverseny. 19.25: Grammfón. 22.15: Grammfón.

Kattowitz. 20.30: Könnyű zene.

Poznan. 20.30: Könnyű zene.

Prága. 20.50: Hegedűhangv. Vivaldi: A-moll verseny, Beethoven: F-dur románc, Debussy: Menuett, Searlatescu: Apróság, Novacssek: Prepetuum mobile, Pozsony. 17.30: Csellóverseny. Brünn. 21.10: Hangv. Toulouse. 20.55: Hangverseny. 21.30: Táncezene. Belgrád. 20: Átvitel a színházból.

TÁRSADALMI LEXIKON

minden tudományt magában foglal, amire a modern embernek szüksége van

Társadalmi tudományok
Szociálpolitika
Szociális kérdések
Gazdaságföldrajz
Irodalomtörténet
Film
Zene
Természettudomány

1000-nél több címszó
100-nál több munkatárs

számos színes tábla és szövegközi illusztráció.

Ara díszes vászonkötésben

1500 lej helyett 600 lej és portó

Kapható az Uj Kelet könyvsztályában

Apró hirdetések

Ezüstöt legmagasabb napiáron veszi a „TACAMUL” ezüstárugyár, Kornis u. 6, Renner palota mellett.

Eladó nagyon olesó árban irodaberedezés, masszív íróasztal, pénzkassza, fotótel, „Adler” írógép, falióra, székek könyvszekrény. Cím: Gersch, Galamb u. 41 szám.

Keresek megvételre cca 1500 liter kettőszáztól hétszáz literig ürtartalommal cinkelt vashordókat. Citron Fülöp Medias.

Elsőrangú ort. kóser házikoszt kapható házánál és kihordásra is. Brassai u. 10, udvar.

Három drb. 2-4 köbméterürtartalmú láda 24 mm-es deszkából, jó állapotban nagyon olesón eladó. Cím a kiadóban.

Egy vagy két urileány lakást és teljes ellátást kaphat belvárosban uri családnál fürdőszoba és zongorahasználat. Cím a kiadóban.

Kóser vegetárius étterem! Rendkívül izletes ételek. Figyelmes kiszolgálás. A vaj és tejneműek saját készítmények. Schwartz Ignacné, Cluj, Calea Neges Ferdinand 10.

Anyahelyettesnek feltétlenül intelligens, ort. zsidónó két fiúcskához keresetük azonnalra. Németül beszélő előnyben. Weinreb Márton és Fia, Szatmár.

Garanciaképes, intelligens urileány ki a román, magyar és német nyelven birja, kasszához vagy bármilyen irodalmi alkalmazást keres azonnalra. Cím a kiadóban.

Szalmakalap varrógép villanyhajtású, teljesen felszerelve, családi viszonyok változása miatt, eladó. Adler S. Baia-Mare, Fazekas u. 6.

Teljes különbejáráttal szép uccas egészséges butorozott szoba fürdőszoba használatra is kiadó. Str. Gen. Berthelot (Eötvös u.) 25.

MEGJELENT JAROSLAV HASEK

világhírű szatirikus-humoros regénynek a

SVEJK

II. része is, ára 95 lej (és portó.) Kapható az UJ KELET könyvsztályában.

XIV. EVF. Cluj-Kolozsjar 5691

As Uj és bá Diszter

Cikkeink forrás

Kéziratokat nem megőrzésükre

A kisebb a világék

Közeleg a Népsz. januári ülészaka. A városi ülészakok, vagy előzőleg rendszerint ásitó közömbösség szállt szövegű illészakok, vagy igen keveset harminc ülészaka Népszövetségnek, tak el a genfi zöl azáltal az elmúlt minden a régi me addig, míg végre legi krízis elviselhe

Két évvel ezelőt mai színeztek me szövetség genfi ülés sem a Népszövetség művet, amelyet a oldásaként ismerün illo Népszövetségi csaknem ugyanolyan sel fordul Európogylme, mint az o des, illetőleg az ug felrzza a kedélyek panaszirata, ameli ziai választási ter tott be a Népsz probléma ez, küllor hatalmasai szeméb azért is, mert k foglal magában s pedig nemzetközi fóruma a kisebbé ezideig lehetőleg sérelmek komoly n szolgáltatása elől. általános panaszok sekről lesz szó, ha toknak olyan tár Népszövetség fóru részleteit mi is na nemrégiben lezajl sok történetéből. ugyanis Pilsudszk mokráciája és áll szerint a német k tiszték és basáskó verték el az urná tak meg minden e politikai meggyöz adjanak. Ezzel és Pilsudszkynak azt többséget biztosítá lyel intézményesít ban a katonai ter korrupció uralmát

Csak természetes mely ma a nemzet cialis erjedés szintában él, fokozott ezekre a terrorese zió és a reváns láz tömegeinek nyom pésre szánta el m elé hatalmas pana a német kormány azt állítjuk, hogy nak sorsa fogja e metorságban sik reváns gondolat s retörésének, vagy hatalmasainak lag és pártos állásfogl desbe kergeti meg szágban, akik egy des, a kalandorpol den és magyarán mányal szemben miatt a Népszöve zetni a szankciók ban a szélső naci meg fog növekedn meg sötétebben é telepedni a franci zontjára. Ha a n megek látni fogják ség vezető hatalm semmit sem lehet